PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2017/1797,

annettu 23 päivänä toukokuuta 2017,

tukijärjestelmästä SA.42393 (2016/C) (ex 2015/N), jonka Saksa on toteuttanut tiettyjä loppukuluttajia varten (CHP-lisämaksun alennus), ja SA.47887 (2017/N), jonka Saksa aikoo toteuttaa laajentaakseen yhteistuotantotukijärjestelmää suljetuissa verkoissa käytettävien sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten osalta

(tiedoksiannettu numerolla C(2017) 3400)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ja ottaa huomioon nämä huomautukset ([1]),

ottaa huomioon myös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Saksan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 28 päivänä elokuuta 2015 yhdistetystä lämmön- ja sähköntuotannosta annetun lain (Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz) uudistamista koskevasta säädösluonnoksesta, joka hyväksyttiin laiksi 21 päivänä joulukuuta 2015, jäljempänä 'KWKG 2016 -laki'. KWKG 2016 -lailla korvattiin 19 päivänä maaliskuuta 2002 yhdistetystä lämmön- ja sähköntuotannosta annettu laki, jäljempänä 'KWKG 2002 -laki'.

(2) Komissio ilmoitti Saksan viranomaisille 24 päivänä lokakuuta 2016 päivätyllä kirjeellä, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös', hyväksyneensä ilmoitetun KWKG 2016 lain nojalla myönnetyn tuen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille, varastoinnille ja kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkoille mutta päättäneensä aloittaa perussopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn, joka koskee KWKG 2016 -lain nojalla joillekin loppukuluttajille myönnettyjen CHP-lisämaksujen alennuksia.

(3) Menettelyn aloittamista koskeva päätös julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([2]). Komissio pyysi asianosaisia toimittamaan huomautuksensa tukitoimenpiteistä.

(4) Komissio on saanut huomautuksia asianomaisilta. Komissio toimitti ne Saksan viranomaisille, joille annettiin mahdollisuus reagoida asiaan. Saksa toimitti huomautuksensa 13 päivänä tammikuuta 2017 päivätyllä kirjeellä.

(5) Saksan viranomaiset toimittivat huomautuksensa menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä 10 päivänä marraskuuta 2016. Lisäksi viranomaisilta pyydettiin 6 päivänä helmikuuta, 29 päivänä maaliskuuta ja 28 päivänä huhtikuuta 2017 lisätietoja, jotka toimitettiin 10 päivänä helmikuuta, 31 päivänä maaliskuuta ja 2 päivänä toukokuuta 2017.

(6) Lisäksi Saksan viranomaiset ilmoittivat komissiolle, että niitä säännöksiä CHP-lisämaksusta ja sen alennuksesta tietyille loppukuluttajille, joihin oli sovellettu aiempaa tutkimusmenettelyä, oli muutettu 22 päivänä joulukuuta 2016 hyväksytyllä lailla, jolla muutettiin säännöksiä yhdistetystä lämmön- ja sähköntuotannosta (Gesetz zur Änderung der Bestimmungen zur Stromerzeugung aus Kraft-Wärme-Kopplung und zur Eigenerzeugung, 22 päivänä joulukuuta 2016 annettu laki).

([1]) EUVL C 406, 4.11.2016, s. 21.

([2]) Komission päätös, annettu 24.10.2016, valtiontuesta SA.42393 (2016/C) (ex 2015/N) – Saksa – Yhteistuotantotuen uudistus Saksassa – Kehotus huomautusten esittämiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti (EUVL C 406, 4.11.2016, s. 21).

(7) Saksan viranomaiset ilmoittivat 29 päivänä maaliskuuta 2017 komissiolle suunnitellusta muutoksesta yhteistuotantolaitosten tukeen, jonka komissio oli hyväksynyt 24 päivänä lokakuuta 2016. Muutosta koskeva ilmoitus kirjattiin numerolla SA.47887 (2017/N). Saksan viranomaiset toimittivat 3 päivänä huhtikuuta 2017 lisätietoja. Tässä päätöksessä (7 jakso) esitetään alustava arviointi tästä muutoksesta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen108 artiklan 3 kohdan ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 ([3]) 4 artiklan nojalla.

(8) Saksan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 25 päivänä huhtikuuta 2017 kummankin menettelyn osalta hyväksyvänsä poikkeuksellisesti sen, että päätös asiassa SA.42393 ja SA.47887 hyväksytään ja annetaan tiedoksi englannin kielellä.

2. YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUKITOIMENPITEESTÄ, JONKA OSALTA ON ALOITETTU VIRALLINEN TUTKINTAMENETTELY (CHP-LISÄMAKSUN ALENNUS)

2.1 Yhdistetystä lämmön- ja sähköntuotannosta annettu laki (KWKG 2016 -laki): tavoitteet ja konteksti

(9) KWKG 2016 -lain (sellaisena kuin se on ilmoitettu ja muutettu) tarkoituksena on parantaa Saksan energiatehokkuutta ja -tuotantoa lisäämällä sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten sähkön nettotuotantoa 110 TWh:iin vuodessa vuoteen 2020 mennessä ja 120 TWh:iin vuodessa vuoteen 2025 mennessä, kun nykyinen vuosituotanto on 96 TWh. Saksan viranomaiset odottavat, että tällaisella lisäyksellä saadaan aikaan hiilidioksidipäästöihin neljän miljoonan tonnin lisävähennys vuoteen 2020 mennessä sähköalalla, koska sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten sähköllä korvataan hiilivoimalaitosten erillinen lämmön ja sähkön tuotanto. Se on osa energiakäänteen (Energiewende) puitteissa hyväksytyistä toimenpiteistä.

(10) KWKG 2016 lain mukaista tukea myönnetään uusille, nykyaikaistetuille ja peruskorjatuille korkeahyötysuhteisen yhteistuotannon laitoksille ([4]). Lisäksi Saksa myöntää kaukolämpöalalla vuoteen 2019 saakka tukea olemassa oleville kaasukäyttöisille yhteistuotantolaitoksille, jotta säilytetään nykyisten laitosten 15 TWh:n vuosituotanto ja nostetaan se mahdollisesti aiempaan 20–22 TWh:n vuositasoon. KWKG 2016 -lailla tuetaan myös uutta lämmön ja kylmyyden varastointia tai kunnostettuja varastoja, koska ne lisäävät yhteistuotantolaitosten joustavuutta ja voivat näin ollen auttaa vähentämään edelleen sähköalan hiilidioksidipäästöjä. Lisäksi tukea voidaan myöntää lämpö- ja jäähdytysverkkojen rakentamista tai laajentamista varten, koska sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten käyttö kaukolämmityksen yhteydessä lisää järjestelmän energiatehokkuutta. Komissio hyväksyi kaikki nämä tukitoimenpiteet menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään ([5]).

(11) Ilmoitettu KWKG 2016 -laki tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016. Sillä ei lykätty lisämaksua ja sen alennusta koskevien säännösten voimaantuloa. Lailla, joka hyväksyttiin 22 päivänä joulukuuta 2016, muutetaan säännöksiä, jotka koskevat CHP-lisämaksua ja sen alennusta tietyille loppukuluttajille, jäljempänä 'muutettu KWKG 2016 -laki'. Kyseinen laki tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

(12) Jo KWKG 2016 -lailla korvattu KWKG 2002 -laki ajoi ilmaston ja ympäristönsuojelun sekä energiatehokkuuden tavoitteita. Erityisesti siinä säädettiin jo preemiosta yhteistuotantolaitosten haltijoille tavoitteena vähentää Saksan hiilidioksidipäästöjä kymmenellä miljoonalla tonnilla vuonna 2005 ja vähintään 20 miljoonalla tonnilla vuonna 2010 (verrattuna vuoteen 1998). Preemio vahvistettiin KWKG 2002 -laissa, ja se maksettiin sähkönmyynnistä saadun hinnan lisäksi. KWKG 2002 -lain mukaista tukea rahoitettiin myös lisämaksusta, jäljempänä myös 'CHP-lisämaksu'. KWKG 2002 -laissa säädettiin tämän lisämaksun alennuksesta tietyille loppukuluttajille. KWKG 2002 -lakia ei kuitenkaan ole ilmoitettu komissiolle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan nojalla.

2.2 CHP-lisämaksut ja alennukset tietyille loppukuluttajille

2.2.1 *Täysi CHP-lisämaksu ja alennukset tietyille loppukuluttajille KWKG 2016 -lain mukaisesti*

(13) Tuki sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille, varastoinnille sekä kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkoille rahoitetaan lisämaksulla, joka on asetettu sähkölle, jota jaetaan loppukuluttajille julkisen sähköverkon tai suljetun jakeluverkon kautta, jäljempänä 'CHP-lisämaksu'. Verkonhaltijat keräävät maksun verkkomaksujen ohessa. KWKG 2016 -laissa (26 §:n 1 momentti) lisämaksusta käytetään nimitystä KWKG-Umlage. Verkonhaltijoiden on pidettävä erillistä kirjanpitoa kerätystä CHP-lisämaksusta (ilmoitetun KWKG 2016 -lain 26 §:n 1 momentti ja muutetun KWKG 2016 -lain 26 §:n 3 momentti).

([3]) Neuvoston asetus (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9).
([4]) Kivihiili- ja ruskohiilikäyttöiset yhteistuotantolaitokset eivät kuulu KWKG 2016 -tuen piiriin.
([5]) Ks. alaviite 1.

(14) Siirtoverkon haltijat laskevat vuosittain CHP-lisämaksun määrän yhdenmukaisella taksalla julkiseen verkkoon tai suljettuihin jakeluverkkoihin kytketyille loppukäyttäjille toimitettua kilowattituntia kohti.

(15) Muutetun KWKG 2016 -lain 27 b §:n mukaan varastoituun sähköön sovelletaan CHP-lisämaksua silloin, kun sitä otetaan varastosta eikä silloin, kun sitä syötetään varastoon.

(16) Jotkin loppukuluttajien luokat hyötyvät kuitenkin KWKG 2016 -lain mukaisesti vahvistetusta alennetusta taksasta. Ilmoitetussa KWKG 2016 -laissa säädettiin, että CHP-lisämaksu on enintään 0,04 eurosenttiä/kWh niiden loppukäyttäjien osalta, joiden vuosikulutus on suurempi kuin 1 GWh, jäljempänä 'B-luokan loppukuluttajat'. Toiseen CHP-lisämaksun alennuksesta hyötyvään loppukäyttäjien luokkaan kuuluvat ne, jotka toimivat valmistusteollisuuden alalla, kuluttavat enemmän kuin 1 GWh ja joiden sähkökustannukset ovat suuremmat kuin neljä prosenttia niiden liikevaihdosta, jäljempänä 'C-luokan loppukuluttajat'. Näiden osalta ilmoitetussa KWKG 2016 -laissa säädettiin, että CHP-lisämaksu on enintään 0,03 eurosenttiä/kWh (ilmoitetun KWKG 2016 -lain 26 §:n 2 momentti). Täyden CHP-lisämaksun maksavat loppukäyttäjät ovat 'A-luokan loppukuluttajia'.

(17) Seuraavassa taulukossa on esitetty CHP-lisämaksut (eurosenttiä/kWh) ([6]), joita sovellettiin vuonna 2016 ilmoitetun KWKG 2016 -lain mukaisesti:

Taulukko 1

CHP-lisämaksut vuonna 2016

Luokka A	Luokka B	Luokka C
0,445	0,04	0,03

(18) Saksan viranomaiset ovat toimittaneet seuraavat luvut, jotka perustuvat siirtoverkonhaltijoiden ennusteisiin ([7]) vuoden 2016 ([8]) CHP-lisämaksun määrittämiseksi. Niistä käyvät ilmi kunkin luokan suhteellinen koko ja alennusten merkitys:

Taulukko 2

Kunkin loppukuluttajaluokan suhteellinen osuus kulutuksessa ja CHP-rahoituksessa

	Yhteensä	Luokka A	Luokka B	Luokka C
Ennustettu kulutus (GWh)	485 149	259 748	143 883	81 518
Osuus kokonaiskulutuksesta	100 %	53,54 %	29,66 %	16,80 %
CHP-lisämaksu vuonna 2016 (eurosenttiä/kWh), pyöristetty		0,445	0,04	0,03
Arvioitu CHP-lisämaksu (yhteensä, miljoonaa euroa)	1 239	1 157	58	24
Osuus kokonaistuloista	100 %	93 %	5 %	2 %
Laskennallinen ([1]) CHP-lisämaksu vuonna 2016 (eurosenttiä/kWh), pyöristetty	0,255			

([6]) Ks. https://www.netztransparenz.de/KWKG/KWKG-Umlage/KWKG-Aufschlag-2016
([7]) Saksa on ilmoittanut, että viralliset luvut ovat saatavilla vasta vuoden 2017 jälkipuoliskolla.
([8]) Ennusteet on esitetty seuraavassa linkissä: https://www.netztransparenz.de/Portals/1/Content/Kraft-W%C3%A4rme-Kopplungsgesetz/KWK-G-Aufschl%C3%A4ge-Prognosen/KWKG_Prognose_2016_nach_KWKG_2016_Internet.pdf

	Yhteensä	Luokka A	Luokka B	Luokka C
Erotus verrattuna laskennalliseen CHP-lisämaksuun		– 0,19 (2)	0,215 (3)	0,225 (4)
Etu (miljoonaa euroa) – pyöristetty		– 494	310	184

(1) Laskennallinen lisämaksu on lisämaksu, jota sovellettaisiin kaikkiin käyttäjiin, jos B- ja C-luokan loppukuluttajille ei myönnettäisi alennuksia.
(2) Jos B- ja C-luokan loppukuluttajille ei myönnettäisi alennuksia, A-luokan loppukuluttajien CHP-lisämaksu olisi 0,19 eurosenttiä/kWh pienempi.
(3) Jos B- ja C-luokan loppukuluttajille ei myönnettäisi alennuksia, B-luokan loppukuluttajien CHP-lisämaksu olisi 0,215 eurosenttiä/kWh suurempi (vertailu laskennallisen CHP-lisämaksun kanssa).
(4) Jos B- ja C-luokan loppukuluttajille ei myönnettäisi alennuksia, C-luokan loppukuluttajien CHP-lisämaksu olisi 0,225 eurosenttiä/kWh suurempi (vertailu laskennallisen CHP-lisämaksun kanssa).

(19) CHP-lisämaksun alennukset otettiin käyttöön KWKG 2002 -lailla. KWKG 2002 -laissa säädettiin, että CHP-lisämaksu on enintään 0,05 eurosenttiä/kWh niiden loppukuluttajien osalta, joiden vuosikulutus on suurempi kuin 100 000 kWh (B-luokan loppukuluttajat). KWKG 2002 -laissa säädettiin, että CHP-lisämaksu on enintään 0,025 eurosenttiä/kWh niiden loppukuluttajien osalta, jotka toimivat valmistusteollisuuden alalla, kuluttavat enemmän kuin 100 000 kWh ja joiden sähkökustannukset ovat suuremmat kuin neljä prosenttia niiden liikevaihdosta, jäljempänä 'C-luokan loppukuluttajat'.

2.2.2 *CHP-lisämaksu ja alennukset 22 päivänä joulukuuta 2016 muutetun KWKG 2016 -lain nojalla*

(20) Saksan viranomaiset ovat ilmoittaneet, että 1 päivästä tammikuuta 2017 alkaen alennuksia myönnetään vain sähköintensiivisille käyttäjille, joilla on oikeus ns. EEG-lisämaksun alennuksiin (EEG-lisämaksu kannetaan Saksassa sähköstä uusiutuville energialähteille EEG-lain 63 §:n 1 momentin nojalla myönnettävän tuen rahoittamiseksi) (Erneuerbare-Energien-Gesetz, EEG 2014 -laki (9)) tarkasteltuna yhdessä EEG-lain 64 §:n kanssa (ks. muutetun KWKG 2016 -lain 27 a §). Tämä vaatimus tarkoittaa seuraavaa:

a) yrityksen on kuuluttava johonkin EEG:n liitteessä 4 lueteltuun luokkaan;

b) yritys on itse käyttänyt EEG-lisämaksun piiriin kuuluvaa sähköä vähintään yhden GWh:n viimeisellä tilikaudella kyseisessä kulutuspisteessä;

c) kyseinen yritys voidaan luokitella kyseisessä kulutuspisteessä johonkin EEG:n liitteessä 4 lueteltuun luokkaan;

d) yrityksen sähköintensiteetti on

— 14 prosenttia EEG:n liitteessä 4 olevan luettelon 1 yritysten osalta;

— 20 prosenttia EEG:n liitteessä 4 olevan luettelon 2 yritysten osalta;

e) yrityksellä on oltava sertifioitu energia- ja ympäristöasioiden hallintajärjestelmä. Jos yritys kuluttaa alle viisi GWh, se voi käyttää vaihtoehtoisia energiatehokkuuden parantamisjärjestelmiä.

f) yrityksen sähköintensiteetti lasketaan kolmen viimeisimmän päätetyn tilivuoden sähkökustannusten ja bruttoarvonlisäyksen aritmeettisen keskiarvon välisenä suhteena. Sähkökustannukset vastaavat yrityksen oletettua sähkönkulutusta kerrottuna oletetulla sähkönhinnalla. Oletettu sähkönkulutus vastaa kolmen viimeisimmän tilivuoden aritmeettista keskiarvoa (10). Oletettu sähkönhinta vastaa keskimääräistä sähkön vähittäishintaa, jota sovelletaan yrityksiin, joiden sähkönkulutus on samaa tasoa.

(9) EEG 2014 -laki on saatavilla seuraavasta linkistä: http://www.gesetze-im-internet.de/eeg_2014/. EEG 2014 on julkaistu Saksan virallisessa lehdessä 24.7. 2014 (BGBl I 2014 No 33, s. 1066).
(10) Komissio on hyväksynyt tämän menettelyn yrityksen sähköintensiteetin määrittämiseksi valtiontukitapauksissa SA. 38632 ja SA.44679 (ks. valtiontuesta SA.38632 (2014/N) 23.7.2014 annettu komission päätös – Saksa – EEG 2014 (EUVL C 325, 2.10.2015, s. 4) ja valtiontuesta SA.44679 (2016/N) 20.12.2016 annettu komission päätös – Saksa – Änderungsnotifizierung zur Genehmigung des EEG 2014 (EUVL C 68, 3.3.2017, s. 10).

(21) Nämä ehdot täyttäville yrityksille asetetaan CHP-lisämaksun yläraja seuraavasti:

a) kulutus enintään yksi GWh: ei ylärajaa – täysi CHP-lisämaksu;

b) muu kulutus: 15 prosenttia täydestä CHP-lisämaksusta.

(22) Lisämaksun kokonaismäärä rajataan kuitenkin kaikkien alennuksen saavien kuluttajapisteiden osalta seuraaviin prosenttiosuuksiin, joita sovelletaan yrityksen kolmen viimeisimmän päätetyn tilivuoden bruttoarvonlisäyksen aritmeettiseen keskiarvoon:

a) 0,5 prosenttia bruttoarvonlisäyksestä niiden yritysten osalta, joiden sähköintensiteetti on vähintään 20 prosenttia;

b) 4 prosenttia bruttoarvonlisäyksestä niiden yritysten osalta, joiden sähköintensiteetti on alle 20 prosenttia.

(23) Ylärajoista johtuva CHP-lisämaksun alennus ei saa missään tapauksessa olla alempi kuin 0,03 eurosenttiä/kWh yli yhden GWh:n sähkönkulutuksesta.

(24) Muutetussa KWKG 2016 -laissa vahvistetaan vuodeksi 2017 täyden CHP-lisämaksun tasoksi 0,438 eurosenttiä/kWh (muutetun KWKG 2016 -lain 37 §).

2.2.3 *Mukauttamissuunnitelma*

(25) Saksan viranomaiset ovat ilmoittaneet seuraavat CHP-lisämaksut vuosiksi 2011–2016:

	Täysi lisämaksu (eurosenttiä/kWh)	Luokka B-luokan loppukuluttajat		Luokka C-luokan loppukuluttajat	
		(eurosenttiä/kWh)	Prosenttia täydestä lisämaksusta	(eurosenttiä/kWh)	Prosenttia täydestä lisämaksusta
2011	0,03	0,03	100	0,025	83
2012	0,002	0,05	2 500	0,025	1 250
2013	0,126	0,06	48	0,025	20
2014	0,178	0,055	31	0,025	14
2015	0,254	0,051	20	0,025	10
2016	0,445	0,04	9	0,03	7

(26) Saksan viranomaiset ovat selvittäneet, että koska lisämaksu on vahvistettu tukea varten ennakoitujen taloudellisten tarpeiden pohjalta ja koska korjausmekanismia on käytetty, kun arviot ovat olleet liian suuria (tai pieniä), lisämaksu A-luokan loppukäyttäjille on ollut ajoittain hyvin alhainen joko sen vuoksi, että arvioitu tuki oli alhainen tiettynä vuonna tai edellisiä vuosia varten sovellettujen korjausten vuoksi, joiden aikana lisämaksu oli ollut liian suuri. Esimerkiksi vuonna 2012 CHP-lisämaksu oli alhainen, koska siihen sovellettiin korjausta vuoden 2009 lisämaksun vuoksi, joka osoittautui liian suureksi todellisiin lukuihin verrattuna. Sitä vastoin C-luokan loppukäyttäjien lisämaksu pysyi kiinteänä, joten siihen sovellettiin vuonna 2012 korkeampaa prosenttiosuutta täydestä lisämaksusta.

(27) Saksan viranomaiset esittelivät mukautussuunnitelman B- ja C-luokan loppukuluttajia varten. Sen tarkoituksena on saattaa B- ja C-luokan loppukuluttajien maksamat CHP-lisämaksut vuoteen 2019 mennessä asteittain 100 prosentin tasolle muiden kuin sähköintensiivisten kuluttajien osalta ja tasolle 15 prosenttia täydestä CHP-lisämaksusta sähköintensiivisten käyttäjien osalta.

(28) Mukautussuunnitelmaa sovelletaan vuodesta 2011. Koska B- ja C-luokan loppukuluttajien lisämaksut vuosina 2011 ja 2012 olivat yli 100 prosenttia täydestä lisämaksusta, mukautussuunnitelmaa sovelletaan muihin kuin sähköintensiivisiin käyttäjiin vasta vuodesta 2013. B-luokan kuluttajat maksoivat vuosina 2013–2016 yhteensä suunnitelmassa edellytettyä enemmän (21 prosenttia eikä enintään 12,5 prosenttia): näin ollen niihin on käytännössä sovellettava mukautusta vasta vuodesta 2017. C-luokan kuluttajiin sovelletaan mukautusta vuodesta 2016, koska nämä maksoivat vuosina 2013–2015 mukautussuunnitelmassa edellytettyä enemmän (13 prosenttia eikä enintään 12,5 prosenttia).

(29) Sähköintensiiviset kuluttajat taas maksoivat vuosina 2011–2016 yhteensä 15 prosenttia CHP-lisämaksua. Niihin sovelletaan mukautussuunnitelmaa vuodesta 2017.

(30) Mukautussuunnitelma perustuu vuosiksi 2017–2018 sääntöön, jonka mukaan lisämaksu on kaksi kertaa edellisen vuoden lisämaksu eli vuonna 2017 se on 0,060 eurosenttiä/kWh tai 0,080 eurosenttiä/kWh ja vuonna 2018 0,120 eurosenttiä/kWh tai 0,160 eurosenttiä/kWh riippuen siitä, kuuluvatko loppukuluttajat B- vai C-luokkaan. Vuonna 2019 nämä maksavat 100 prosentin lisämaksun. Sähköintensiivisten kuluttajien CHP-lisämaksu on kuitenkin enintään 15 prosenttia täydestä lisämaksusta.

(31) Mukauttamissuunnitelmissa noudatetaan seuraavaa:

(%)

	Luokka B-luokan loppukuluttajat (muut kuin sähköintensiiviset)	Luokka C-luokan loppukuluttajat (muut kuin sähköintensiiviset)	Sähköintensiivinen kuluttaja
2011	7	7	7
2012	8,1	8,1	8,1
2013	9,2	9,2	9,2
2014	10,3	10,3	10,3
2015	11,4	11,4	11,4
2016	12,5	12,5 (0,056 eurosenttiä/kWh)	12,5
2017	18,3 (0,08 eurosenttiä/kWh)	13,7 (0,06 eurosenttiä/kWh)	13,7 (0,06 eurosenttiä/kWh), jos aiemmin C-luokan kuluttaja, 15, jos aiemmin B-luokan kuluttaja.
2018	36,5 (0,16 eurosenttiä/kWh)	27,4 (0,12 eurosenttiä/kWh)	15
2019	100	100	15

(32) Jos aiemmin maksettu CHP-lisämaksu oli mukautussuunnitelmassa vahvistettua pienempi, edunsaajia vaaditaan maksamaan erotus.

(33) Näitä ovat C-luokkaan kuuluvat muut kuin sähköintensiiviset käyttäjät. Näiltä vaaditaan vuonna 2016 lisämaksu 0,026 eurosenttiä/kWh, koska ne ovat maksaneet 0,03 eurosenttiä/kWh mukautussuunnitelmassa edellytetyn 0,056 eurosenttiä/kWh sijaan (ks. muutetun KWKG-lain 36 §). Tämä määrä lisätään vuoden 2016 lopulliseen maksuun. Yrityksen ei kuitenkaan tarvitse maksaa lisämaksua 0,026 eurosenttiä/kWh, jos alennusten kokonaismäärä vuosilta 2014–2016 ei ole yli 160 000 euroa. Saksan mukaan tällä ylärajalla varmistetaan, että alennukset eivät täytä kaikkia neuvoston asetuksen (EY) N:o 994/98 ([11]) 2 artiklan (vähämerkityksinen tuki) nojalla annetussa asetuksessa tarkoitettuja valtiontuen vaatimuksia.

(34) Mukautussuunnitelma on hyväksytty vuodesta 2016 alkaen 22 päivänä joulukuuta 2016 annetussa laissa (muutetun KWKG 2016 -lain 36 §).

2.3 **Lisää yksityiskohtia CHP-lisämaksun vahvistamisesta ja keräämisestä**

(35) Sen varmistamiseksi, että kullekin verkonhaltijalle korvataan sen korvausvelvoitteista johtuvat ylimääräiset kustannukset, KWKG 2016 -laissa säädetään järjestelmästä, jonka nojalla hankinta- ja korvausvelvoitteista johtuva taakka jaetaan siirtoverkonhaltijoiden välillä tasaisesti suhteessa niiden verkkoon tai niiden siirtoverkkoihin

([11]) Neuvoston asetus (EY) N:o 994/98, annettu 7 päivänä toukokuuta 1998, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin (EYVL L 142, 14.5.1998, s. 1).

kytkettyihin jakeluverkkoihin kytkettyjen loppukuluttajien kulutukseen. Näin ne saavat täyden korvauksen myös niiden kulutukseen verkossa suhteutetun CHP-lisämaksun välityksellä (ilmoitetun KWKG 2016 -lain 26–28 § ja muutetun KWKG 2016 -lain 29 §). Järjestelmä voidaan esittää tiivistetysti seuraavasti:

a) verkonhaltijat keräävät CHP-lisämaksun verkkoonsa kytketyiltä loppukuluttajilta;

b) kaikki jakeluverkonhaltijat voivat vaatia siirtoverkonhaltijoiltaan täyden korvauksen ylimääräisistä kustannuksista (joita koituu niiden velvoitteesta maksaa maksuja verkkoonsa kytketyille sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille, ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 65 kappale); taakka siirtyy näin siirtoverkonhaltijoille;

c) siirtoverkonhaltijat tasapainottavat taloudellisen taakan keskenään niin, että se on niille kaikille sama suhteessa niiden verkkoon kytkettyjen loppukuluttajien kulutukseen (suoraan tai välillisesti); sen jälkeen

d) siirtoverkonhaltijat saavat jakeluverkonhaltijoilta korvauksen niin, että kaikilla verkonhaltijoilla on sama taakka suhteessa niiden jakeluverkkoihin kytkettyjen loppukuluttajien kulutukseen ja kerättyyn CHP-lisämaksuun. Tämä tarkoittaa, että jakeluverkonhaltijat siirtävät CHP-lisämaksusta kerätyt rahat siirtoverkonhaltijoilleen (koska ne olivat siirtäneet koko taloudellisen taakan niille b kohdan mukaisesti) ([12]).

(36) Tämä järjestelmä on säilytetty muutetussa KWKG 2016 -laissa, jossa se kuitenkin selitetään yksityiskohtaisemmin ja selvemmin. CHP-lisämaksun keräämisessä edunsaajilta on yksi muutos: 22 päivänä joulukuuta 2016 annetulla lailla tehtyjen muutosten jälkeen siirtoverkon haltijat keräävät sähköintensiivisten käyttäjien maksaman alennetun CHP-lisämaksun suoraan (muutetun KWKG 2016 -lain 27 §:n 2 momentti).

(37) Kuten menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä on jo kuvattu (johdanto-osan 79 kappale), ilmoitetussa KWKG 2016 -laissa vahvistetaan menettely, jota siirtoverkon haltijoiden on käytettävä CHP-lisämaksun laskemiseksi. CHP-lisämaksun taso riippuu yhtäältä suunnitellun tuen määrästä ja suunnitellusta sähkönjakelusta julkiseen verkkoon ja suljettuihin jakeluverkkoihin kytketyille loppukuluttajille. Toisaalta siinä otetaan huomioon korjaukset aiempia vuosia varten ja alennukset tietyille loppukuluttajaluokille. Laissa asetetaan myös vuotuinen raja järjestelmän talousarvioon ja näin ollen CHP-lisämaksun kokonaismäärään (ilmoitetun KWKG 2016 -lain 29 §).

(38) Tämä menetelmä on säilytetty muutetussa KWKG 2016 -laissa (26 a §). Muutettu KWKG 2016 -laki poikkeaa kuitenkin tästä menettelystä vuoden 2017 osalta: täyden CHP-lisämaksun taso vahvistetaan suoraan laissa (tasolle 0,438 eurosenttiä/kWh, 37 §:n 1 momentti).

2.4 **Kesto**

(39) Saksan viranomaiset ovat sitoutuneet ilmoittamaan CHP-lisämaksun alennukset uudelleen viimeistään kymmenen vuoden kuluttua komission lopullisen päätöksen antamisesta.

2.5 **Edunsaajat**

(40) Ennen 22 päivänä joulukuuta 2016 annetulla lailla tehtyjä muutoksia alennuksen edunsaajat jakautuivat kahteen luokkaan.

(41) Näitä olivat ns. B-luokan loppukuluttajat eli kuluttajat, joiden vuosikulutus oli enemmän kuin 1 GWh (ks. myös edellä oleva johdanto-osan 15 kappale). Saksan viranomaiset ilmoittivat, että heillä ei ole tarkkaa tietoa aloista joilla B-luokan edunsaajat toimivat, mutta valmistusteollisuuden alalla toimivien yritysten kulutus on yleisesti yli 1 GWh lukuun ottamatta 17 alaa, joilla vuosikulutus on alle 1 GWh ja jotka on lueteltu menettelyn aloittamista koskevan päätöksen taulukossa 23.

([12]) Tämä vaihe on selitetty täsmällisemmin muutetun KWKG-lain 28 §:n 3 momentissa.

(42) Alustavassa tutkintavaiheessa saadut tiedot osoittivat myös, että palvelualoilla toimivien yritysten kulutus on yleisesti alle 1 GWh lukuun ottamatta joitakin aloja kuten sairaalahoito ja hotellit (ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen taulukot 6 ja 7 sekä johdanto-osan 127 kappale).

(43) Toiseen alennuksien edunsaajien luokkaan ennen muutoksia, jotka tehtiin 22 päivänä joulukuuta 2016 annetulla lailla, kuuluivat ns. C-luokan loppukuluttajat eli valmistusteollisuuden alalla toimivat kuluttajat, joiden kulutus oli enemmän kuin 1 GWh ja joiden sähkökustannukset olivat suuremmat kuin neljä prosenttia niiden liikevaihdosta.

(44) Saksan viranomaiset eivät ole esittäneet yksityiskohtaisia tietoja niistä aloista tai yritystyypeistä, jotka täyttäisivät nämä edellytykset, mutta ilmoittivat, että useimpia niistä voitaisiin pitää EEG:n mukaisissa erityiskorvaussäännöissä ”Besondere Ausgleichregelung”, jäljempänä ’BesAR’, tarkoitettuina sähköintensiivisinä kuluttajina.

(45) Niiden muutosten jälkeen, jotka tehtiin 22 päivänä joulukuuta 2016 annetulla lailla, alennusten edunsaajia ovat sähköintensiiviset käyttäjät, jotka täyttävät edellä johdanto-osan 20 kappaleessa kuvatut vaatimukset. Tällä tarkoitetaan BesAR:issa tarkoitettuja sähköintensiivisiä käyttäjiä. Saksan viranomaiset ovat alustavassa tutkintavaiheessa ilmoittaneet, että yritykset, jotka hyötyvät EEG-lisämaksujen alennuksesta ja kuuluvat BesAR:in piiriin, toimivat pääosin seuraavassa taulukossa 3 luetelluilla aloilla.

Taulukko 3

Katsaus BesAR-säännön mukaisiin aloihin

Taloudellinen toiminta [WZ 2008]	Liittämiskohtien lukumäärä	Etuoikeutettu sähkö [GWh]
0800 kaivostoiminta ja louhinta lukuun ottamatta energiatuotantoon liittyvä kaivostoiminta	171	516
1000 Elintarvikkeiden valmistus	414	3 754
1100 Juomien valmistus	38	364
1300 Tekstiilien valmistus	63	687
1600 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, lukuun ottamatta huonekaluja; jne.	142	3 038
1700 Massan, paperin ja paperituotteiden valmistus	118	11 843
1800 Paperin ja paperituotteiden jne. valmistus	28	353
1900 Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	15	[…] (*)
2000 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	283	28 421
2200 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	351	3 984
2300 Lasin ja lasituotteiden, keraamisten tuotteiden jne. valmistus	285	7 550
2400 Metallien jalostus	280	24 351
2500 Metallituotteiden valmistus, lukuun ottamatta koneita ja laitteita	205	1 453
2600 Tietokoneiden jne. valmistus	21	337
2700 Sähkölaitteiden valmistus	26	799
2800 Koneet ja laitteet	21	474
2900 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	30	320
3100 Huonekalujen valmistus	5	[…] (*)
3800 Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; jne.	90	544
4900 Maaliikenne ja putkijohtokuljetuspalvelut	130	12 443
Tuki muille aloille	61	1 624
Yhteensä	2 777	105 935

(*) *Liikesalaisuus*
Lähde: BAFA, toukokuu 2016

(46) Saksan viranomaiset ovat ilmoittaneet myös, että edunsaajien määrä on uuden alennusjärjestelyn myötä noin 2 000 valmistusteollisuuden yritystä, joiden arvioitu sähkön kokonaisvuosikulutus on noin 100 TWh.

2.6 **Alennettujen CHP-lisämaksujen tavoite**

(47) Saksan viranomaisten mukaan alennukset ovat tarpeen yhteistuotantotuen säilyttämiseksi, koska tuki on mahdollista vain, jos maksuilla ei vaaranneta asianomaisten yritysten kilpailukykyä. Saksan viranomaiset pelkäävät, että täysi lisämaksu voisi johtaa pitkällä aikavälillä merkittävään investointien vähenemiseen ja arvoketjujen heikentymiseen Saksassa. Lisäksi yhteistuotantotuki sekä siihen liittyvä tavoite energiatehokkuudesta ja hiilidioksidipäästöjen vähennyksestä ei olisi enää hyväksyttävissä ilman alennuksia.

(48) Saksan viranomaiset ovat myös korostaneet, että CPH-lisämaksu on lisänä EEG-lisämaksulle, joka on sekin tarkoitettu riittäväksi taloudelliseksi resurssiksi uusiutuvan energian tuen rahoittamiseksi, koska sillä – kuten yhteistuotantotuellakin – pyritään saattamaan Saksan sähköntuotanto hiilivapaaksi.

2.7 **Syyt menettelyn aloittamiseen**

(49) Komissio tunnusti menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään samankaltaisuudet yhteistuotantotuen ja uusiutuvalle energialle myönnettävän tuen sekä CHP-lisämaksujen ja uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemiseksi kerättävien lisämaksujen välillä. Komissio katsoi, että yhteistuotantotuki voisi olla syytä rahoittaa sähkön lisämaksuista ja alennukset tietyille loppukuluttajille saattaisivat olla tarpeen, jotta tuelle varmistetaan säännöllinen ja myös kestävä rahoituslähde ja säilytetään näin kunnianhimoiset ilmastonmuutostavoitteet, joihin yhteistuotantotuella pyritään. Komissiolla on kuitenkin epäilyksiä tuen oikeasuhteisuudesta ja välttämättömyydestä ja täten kilpailun vääristymisestä.

(50) Komissio ilmoitti myös, että se käyttää ohjenuorana valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosiksi 2014–2020 annettujen suuntaviivojen ([13]) (ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivat) johdanto-osan 185–192 kappaleessa esitettyjä tukikelpoisuus- ja oikeasuhteisuuskriteereitä ja totesi tältä osin, että Saksan myöntämät alennukset eivät rajoitu samoihin käyttäjäluokkiin. Erityisesti ne eivät näy rajoittuvan yrityksiin, jotka olisivat sähköintensiivisiä ja kansainvälisen kilpailun kohteena (eivätkä näin voisi siirtää kustannuksiaan asiakkaiden maksettaviksi).

(51) Komissio käynnisti sen vuoksi virallisen tutkintamenettelyn.

3. **ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET ALENNETUSTA CHP-LISÄMAKSUSTA**

3.1 **BV Glas**

(52) Komissio on saanut huomautuksia BV Glasilta, Saksan lasiteollisuuden keskusjärjestöltä. BV Glasin mukaan lasiteollisuus työllistää suoraan 53 000 henkilöä Saksassa, sen liikevaihto on 9,2 miljardia euroa (2015), alan merkitys kaupan kannalta on suuri ja useimmat lasinvalmistajayritykset kuuluvat C-luokan loppukuluttajiin.

(53) BV Glasin mukaan toimenpidettä ei voida pitää valtiontukena, koska siihen ei sisälly rahoitusvirtoja valtion talousarviosta. BV Glas ei anna mitään yksityiskohtia näkemyksensä tueksi vaan pelkästään katsoo, että CHP-lisämaksu on samanlainen kuin EEG-lisämaksu, jota se ei myöskään pidä valtion varana ja viittaa huomautuksiin, jotka se toimitti komissiolle menettelyn SA.33995 (2013/C) puitteissa ([14]). Lisäksi se katsoo ilman lisäselityksiä, että toimenpiteestä ei saa etua, se ei ole selektiivinen eikä sillä ole vaikutusta kauppaan ja kilpailuun.

([13]) EUVL C 200, 28.6.2014, s. 1.

([14]) Valtiontuki SA.33995 (2013/C) (ex 2013/NN), tukiohjelmalle, jonka Saksa on toteuttanut uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön ja energiaintensiivisten yritysten hyväksi (ks. komission päätös (EU) 2015/1585, annettu 25 päivänä marraskuuta 2014, tukiohjelmasta SA.33995 (2013/C) (ex 2013/NN) (jonka Saksa on toteuttanut uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön ja energiaintensiivisten yritysten hyväksi) (EUVL L 250, 25.9.2015, s. 122).

(54) BV Glas katsoo, että B- ja C-luokan loppukuluttajille myönnetyt alennukset ovat sisämarkkinoiden mukaisia, koska ne ovat tarpeen Saksan energiakäänteen ja siihen liittyvien ilmastonsuojelutavoitteiden varmistamiseksi. Ilman alennuksia lisämaksusta rahoitettavilla tukitoimenpiteillä toteutettava ilmastonmuutostavoite vaarantuisi. Toisaalta CHP-lisämaksu on ilman alennuksia kestämätön kyseisten alojen osalta. Tämä johtaisi niin moniin työpaikkojen menetyksiin, että yhteistuotantotuki (ja kunnianhimoiset ilmastonmuutostavoitteet) olisi hylättävä. Lisäksi teollisuus hakeutuisi todennäköisesti maihin, joiden ilmastonmuutospolitiikka on vähemmän kunnianhimoista. Toimenpide on oikeasuhteinen, koska asianomaiset edunsaajat maksavat edelleen tietyn osuuden CHP-lisämaksusta.

(55) CHP-lisämaksujen poistaminen merkitsisi varsinkin lasiteollisuudelle 17 kertaa suurempaa lisämaksua, joka kerättäisiin energiaveron, EEG-lisämaksun ja korkeampien verkkomaksujen lisäksi, koska uusiutuvan energian osuus kasvaisi tuotannossa. BV Glas korostaa, että Saksan lasiteollisuuden investoinnit ovat vähenemässä korkeiden energialisämaksujen vuoksi. Lisäksi se kiinnittää huomiota lasiteollisuuteen liittyviin arvoketjuihin: nekin häviäisivät, jos lasiteollisuus olisi siirrettävä muualle.

(56) BV Glas katsoo myös, että valmistusteollisuuden alalla toimivien C-luokan loppukuluttajien alennuksen rajoittaminen ei ole syrjivää ja että se noudattaa järjestelyn logiikkaa, koska valmistusteollisuuden ala on yleisesti hinnanottaja päinvastoin kuin palveluntarjoajat, alan kansainvälinen kilpailu on vilkasta ja kustannuksia ei voida siirtää asiakkaiden maksettaviksi. Lisäksi BV Glas katsoo, että palvelualan hiilidioksidipäästöt ovat yleisesti alempia ja että palvelutoimintojen siirtämisestä muualle ei aiheutuisi hiilivuotoriskejä. Palveluja myös siirrettäisiin yleensä johonkin toiseen jäsenvaltioon eikä unionin ulkopuolelle.

(57) BV Glas selvittää myös, että lasiteollisuudessa on jo päästy korkeaan energiatehokkuuteen ja että maksun lisäys ei kannustaisi lisäalennuksiin. Se katsoo lisäksi, että sähköintensiivisiä käyttäjiä kannustetaan jatkuvasti lisäämään energiatehokkuutta ottaen huomioon, että energian hintojen osuus kaikista tuotantokustannuksista on korkea (usein 20–50 prosenttia). Se on myös korostanut, että Saksan lasiteollisuus on vuosien kuluessa koko ajan parantanut energiatehokkuuttaan ja osallistuu moniin energiatehokkuuden parantamisaloitteisiin. Lisäksi se on (teollisuuden keskusliiton BDI:n välityksellä) osapuolena sopimuksessa, jonka nojalla teollisuus on sitoutunut parantamaan energiatehokkuutta 1,35 prosenttia vuodessa.

(58) BV Glas katsoo myös, että perusteltu luottamus estää elpymisen tässä tapauksessa, koska komissio päätyi vuoden 2002 päätöksessään siihen, että KWKG-lain edellinen versio ei ollut tukea.

3.2 **Trimet**

(59) Komissio on saanut myös Trimetiltä lyhyen kirjeen, jossa yritys pitää alennuksia välttämättöminä, koska täysi lisämaksu olisi määrältään noin […] (*) euroa ja söisi näin ollen suuren osan yrityksen tuloksesta. Trimet kannattaa alennusten rajoittamista sähköintensiivisiin käyttäjiin, jotka ovat BesAR:in mukaisesti kelpoisia EEG-lisämaksun alennuksiin.

4. **SAKSAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET ALENNETUSTA CHP-LISÄMAKSUSTA MENETTELYN ALOITTAMISTA KOSKEVAN PÄÄTÖKSEN JÄLKEEN**

(60) Saksan viranomaiset katsovat, että virallisen tutkintamenettelyn aloittaminen oli perusteetonta, koska alustavassa tutkintavaiheessa kävi ilmi, että alennukset ovat välttämättömiä ja oikeasuhteisia. Tutkinnassa ei ilmene mitään uutta tältä osin, vaan siitä käy ilmi, että alennusjärjestelmää on muutettu ja että alennuksia myönnetään nyt vain kansainvälisen kilpailun kohteena oleville sähköintensiivisille käyttäjille.

(61) Saksan viranomaiset korostavat, että 22 päivänä joulukuuta 2016 annetun lain mukainen uusi alennusjärjestelmä perustuu täysin tukikelpoisuus- ja oikeasuhteisuuskriteereihin, joita käytetään EEG-lisämaksun alennusten myöntämistä varten BesAR:in mukaisesti ja jotka komissio hyväksyi asiassa SA.38632 (2014/N) Saksa – EEG 2014 – Uusiutuvia energialähteitä koskevan lain uudistaminen.

(*) *Liikesalaisuus*

(62) Saksan viranomaisten mukaan CHP-lisämaksun tavoitteena on edistää yhteistä pyrkimystä energiatehokkuuteen ja ympäristönsuojeluun. Viranomaiset myöntävät, että sähkön hintojen yleinen alennus voisi teoriassa vähentää kannustinta sähkön säästöön, mutta siitä ei ole kyse tässä tapauksessa, koska pelkkä sähkön hinta on sähköintensiivisille käyttäjille riittävä kannustin energiatehokkuuden parantamiseen. Jopa alennettu CHP-lisämaksu lisää tällaisten yritysten sähkökustannuksia ja kannustaa niitä tulemaan energiatehokkaammiksi.

(63) Saksan viranomaiset mainitsevat esimerkkinä yrityksen, jonka energian kokonaisvuosikulutus on 10 GWh ja energiansäästöpotentiaali 1 GWh. Potentiaalisten säästöjen määrä olisi 112 000 euroa, jos yritys maksaisi täyden CHP-lisämaksun. Alennetulla CHP-lisämaksulla säästöjen määrä olisi yhä 109 000 euroa ([15]). Saksan viranomaiset korostavat esimerkin osoittavan, että energiansäästö pienenee myös CHP-lisämaksun alennuksella. Lisäksi edunsaajilla on yleensä sertifioitu energia-asioiden hallintajärjestelmä. Sen vuoksi tietoisuuden lisääntyessä todennäköisyys siitä, että yritykset tunnistavat ja toteuttavat energiatehokkuustoimenpiteitä, potentiaalisesti kasvaa. Lisäksi EEG-lisämaksu lisää kannustimia energiatehokkuuteen CHP-lisämaksun ja EEG-lisämaksun alennusjärjestelyjen rinnakkaisuuden vuoksi.

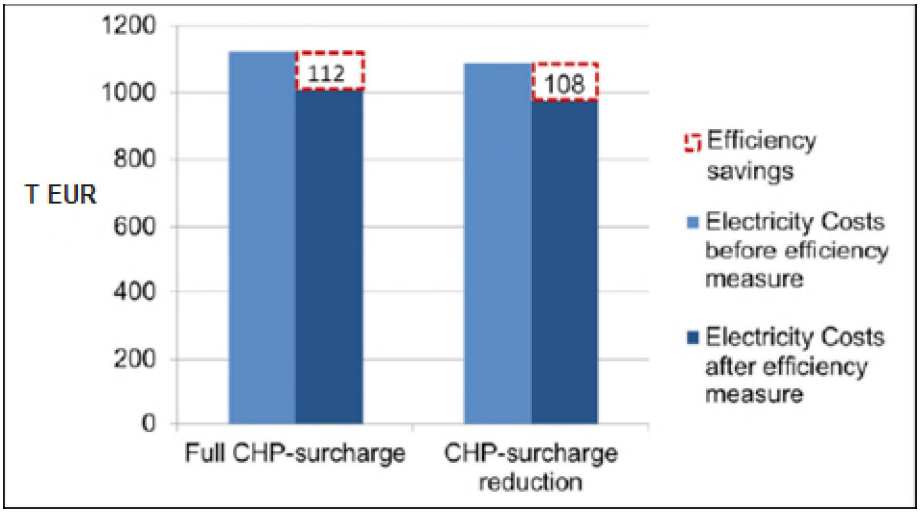

(64) Saksan viranomaiset korostavat, että 22 päivänä joulukuuta 2016 annetun lain nojalla käyttöön otetun uuden järjestelmän kohderyhmä ovat kansainvälisen kilpailun alaisena olevat sähköintensiiviset käyttäjät eli ne, joita uhkaa konkurssi tai tuotannon siirtäminen muualle, jos niiden olisi maksettava täysi CHP-lisämaksu, ja että näiden yritysten ei kuitenkaan tarvitse osallistua tuen rahoittamiseen (periaatteessa 15 prosenttia lisämaksusta, jollei lisämaksu yllä tietylle bruttoarvonlisäystasolle).

(65) Saksan viranomaiset toteavat, että alennuksilla on rajallinen vaikutus, koska CHP-lisämaksu ei ole suhteellisesti kovin suuri. Joka tapauksessa myönteiset vaikutukset ovat suurempia kuin kielteiset.

(66) Lisäksi Saksan viranomaiset simuloivat EEG-lisämaksun alennukseen kelpoisia yrityksiä varten saatavilla olevien tietojen pohjalta, että täyden CHP-lisämaksun määrä olisi 0,225 eurosenttiä/kWh, jos alennuksia ei sovellettaisi (”laskennallinen” CHP-lisämaksu jäljempänä olevassa taulukossa) ja että tämä lisämaksu olisi edelleen 1–9 prosenttia noin sadan sellaisen yrityksen bruttoarvonlisäyksestä, jotka ovat kelpoisia EEG-maksujen alennukseen ja joiden kulutus on yli yksi GWh. Viranomaiset toimittivat ajantasaistetut luvut virallisen tutkinnan aikana. Siitä kävi ilmi, että 20 ensimmäisen (kulutuksen osalta) BeSAR:iin kelpoisen yrityksen laskennallinen CHP-lisämaksu olisi 0,8–6 prosenttia (vuoden 2015 lukujen perusteella) yritysten bruttoarvonlisäyksestä, ja täysi CHP-lisämaksu (määrältään 0,445 eurosenttiä/kWh) olisi 1–11 prosenttia bruttoarvonlisäyksestä.

([15]) Oletuksena on, että sähkötariffi on EEG-lisämaksun vähentämisen jälkeen 11,2 eurosenttiä/kWh.

(67) Lisäksi toimitettiin seuraava simulointi, jotta kuvastetaan mahdollista täyden lisämaksun vaikutusta yrityksiin:

Taulukko 4

Täyden lisämaksun vaikutuksen simulointi

	Laskennallinen CHP-lisämaksu	Vuoden 2016 yhteistuotantolain mukainen lisämaksu	Loppukuluttaja	Kulutus (GWh)	Taakka ilman etuoikeutta (GWh)	Vuoden 2016 yhteistuotantolain mukainen taakka (euroa)	Taakan lisäys tekijöittäin
B-luokka	0,255	0,04	Teollisuus 1	10	0,0255	8 050	3,17
			Teollisuus 2	100	0,255	44 050	5,79
C-luokka	0,255	0,03	Teollisuus 3	1 000	2,55	304 150	8,38

(68) Saksan viranomaiset korostivat myös sitä, että CHP-lisämaksusta koituva taakka on lisänä jo EEG-lisämaksusta koituvalle taakalle.

5. YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS ALUSTAVAN TUTKINNAN KOHTEENA OLEVASTA ILMOITETUSTA TUKIJÄRJESTELMÄSTÄ (SA.47887)

(69) Tuki uusille tehon kapasiteetiltaan 1–50 MWel:n sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille, jotka Saksan viranomaiset olivat ilmoittaneet valtiontukena SA.42393 (2015/N) ja hyväksyneet menettelyn aloittamista koskevalla päätöksellä, on määrä myöntää talvesta 2017/2018 tarjouksiin valituille toimijoille (ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 91 kappale). Osallistuminen tarjouksiin edellytti sitä, että kaikki yhteistuotantolaitoksessa tuotettu sähkö syötetään julkiseen verkkoon ja että jos yhteistuotantolaitoksen omistaja kuluttaa suoraan yhteistuotantolaitoksessa tuotetun sähkön tai sähkö syötetään suljettuun jakeluverkkoon niin, että sitä ei ole ensin syötetty julkiseen verkkoon, kyseinen laitos ei ole kelpoinen osallistumaan tarjoukseen. Saksan viranomaisten mukaan yhdenvertaiset mahdollisuudet tarjoukseen eivät olisi olleet turvatut ilman tätä poissulkemista. Viranomaiset selittivät, että koska itse kulutettava yhteistuotantolaitoksessa tuotettu sähkö kelpuuttaa EEG-lisämaksun alennukseen, omaa kulutusta varten käytettävillä yhteistuotantolaitoksilla olisi ollut järjestelmällinen etu sellaisiin laitoksiin verrattuna, jotka syöttävät sähköä verkkoon (ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 94 kappale).

(70) Saksan viranomaiset ilmoittivat 29 päivänä maaliskuuta 2017 komissiolle harkitsevansa hyödyntää muutetun KWKG 2016 -lain 33 a §:n 2 momentin b kohdan bb alakohtaa, jotta sellaiset yhteistuotantolaitokset, joiden sähkö syötetään suljettuun jakeluverkkoon julkisen verkon sijaan, voisivat osallistua tarjouksiin. Omaan kulutukseen käytettävät yhteistuotantolaitokset eivät kuitenkaan edelleen olisi kelpoisia osallistumaan tarjouksiin, ja ilmoitettu muutos ei koskisi niitä.

(71) Suljetuissa verkoissa käytettävien yhteistuotantolaitosten osalta Saksan viranomaiset ilmoittivat, että poissulkeminen oli perustunut alun perin olettamuksiin siitä, että kun sekä tuotanto että kulutus tapahtuvat samassa suljetussa verkossa, verkkomaksut voivat olla pienempiä verrattuna tilanteeseen, jossa koko kulutuksen tuottavat suljetun jakeluverkon ulkopuoliset yhteistuotantolaitokset. Tämän ansiosta yhteistuotantolaitoksen haltija voi suljetussa jakeluverkossa saada tietyissä olosuhteissa paremman hinnan tuotetusta sähköstä verrattuna toimijaan, joka syöttää sähköä julkiseen verkkoon. Sellaisessa tarjouksessa, jossa toimijat kilpailevat markkinahinnan lisäksi maksettavasta kiinteästä preemiosta, suljetuissa jakeluverkoissa käytettävien yhteistuotantolaitosten haltijat voisivat hyötyä kilpailuedusta, jonka ansiosta – jos etu on ollut järjestelmällistä ja merkittävää – ne ovat voineet tarjota strategisesti hinnalla, joka ylittää niiden kustannukset, ja ne olisivat saaneet ylimääräisen korvauksen. Saksan viranomaisten mielestä edellä mainittu voisi olla mahdollista myös suljettujen jakeluverkkojen ulkopuolella. Yhteistuotantolaitoksen haltija voisi kuitenkin hyötyä vain siinä tapauksessa, että ainoastaan muutama loppukuluttaja on kytketty samaan verkkoon. Sen vuoksi julkisessa verkossa vaikutukset eivät yleensä johda kilpailun vääristymiseen.

(72) Tarkasteltuaan kysymystä yksityiskohtaisemmin Saksan viranomaiset ovat kuitenkin havainneet, että suljettujen jakeluverkkojen tilanne on erilainen ja että verkkomaksuja ei yleensä säästetä tai säästöt ovat vähäisiä, joten edellä johdanto-osan 71 kappaleessa tarkoitettu strateginen tarjous on huomattavasti oletettua alhaisempi. Tämä johtopäätös perustuu joihinkin huomioihin, joita Saksan viranomaiset ovat voineet tehdä.

(73) Jotta strateginen tarjous olisi mahdollinen, yhteistuotantolaitoksen olisi ensinnäkin saatava tuotetusta sähköstä paljon parempi hinta, mikä merkitsee sitä, että verkkomaksuista saadun säästön on oltava merkittävä. Mitattavissa olevaa vaikutusta varten suuri osa tuotantoa olisi myytävä paikalliseen kulutukseen. Muutoin paremman hinnan saamiseen ei olisi potentiaalia.

(74) Toiseksi pienemmistä verkkomaksuista hyötyjät ovat kaikki loppukuluttajia suljetussa jakeluverkossa riippumatta siitä, tekevätkö ne energian toimitussopimuksen yhteistuotantolaitoksen haltijan kanssa vai eivät. Yhteistuotantolaitoksen haltijan olisi sen vuoksi tehtävä sopimuksia kaikkien loppukuluttajien tai ainakin loppukuluttajien enemmistön kanssa. Jos suljettuun jakeluverkkoon on kytketty useita loppukuluttajia, esiintyy todennäköisesti vapaamatkustamista. Loppukuluttajat eivät olisi halukkaita maksamaan yhteistuotantolaitoksen haltijalle korkeampia hintoja, koska verkkomaksut olisivat joka tapauksessa pienempiä. Koska yhteistuotantolaitokset edustavat pitkäaikaisia saamisia, laitoksen haltijan olisi lisäksi varmistettava, että sillä on pitkän aikavälin sopimukset useimpien suljettuun jakeluverkkoon kytkettyjen loppukuluttajien kanssa. Tämä taas vähentää mahdollisuutta saada (merkittävästi) parempaa hintaa loppukuluttajilta.

(75) Kolmanneksi suljettuun jakeluverkkoon kytketyt loppukuluttajat ovat usein teollisia käyttäjiä, joilla on oikeus verkkomaksujen alennukseen sähköverkkomaksuasetuksen (Stromnetzentgeltverordnung) 19 §:ssä esitettyjen erilaisten poikkeusten nojalla. Koska alennukset perustuvat asianomaisten loppukuluttajien vakaaseen tai erityiseen kulutusprofiiliin eikä siihen, että verkko on suljettu jakeluverkko, marginaali sellaisia verkkomaksujen merkittäviä alennuksia varten, joita voitaisiin käyttää korkeampien hintojen neuvottelemiseksi, on vain vähäinen tai sitä ei ole lainkaan.

(76) Näin ollen Saksan viranomaiset ovat todennet, että oletettu kilpailuetu ei välttämättä ole merkittävä eikä myöskään järjestelmällinen, joten strategista tarjousta koskeva riski olisi huomattavasti alun perin pelättyä pienempi (jos sitä ylipäätään olisi). Saksan viranomaiset harkitsevatkin sitä, että suljettuihin jakeluverkkoihin syötettävää sähköä tuottavat yhteistuotantolaitokset voisivat osallistua tarjouksiin muuttamatta tarjoussuunnitelmia enempää. Jos meneillään olevan lainsäädäntömenettelyn aikana suoritettavassa tutkinnassa kuitenkin ilmenee, että kilpailun vääristymistä edelleen esiintyy ja että tarjoussuunnitelmassa tarvitaan erityistoimenpiteitä, Saksan viranomaiset ovat sitoutuneet ilmoittamaan komissiolle näistä vaikutuksista ja mahdollisista vastatoimenpiteistä. Saksan viranomaiset ovat joka tapauksessa sitoutuneet lisäämään yhteistuotantotukijärjestelmän arviointiin myös sellaisten yhteistuotantolaitosten osallistumisen, jotka tuottavat suljettuihin jakeluverkkoihin syötettävää sähköä.

(77) Saksan viranomaiset ovat vahvistaneet, että kyseiset yhteistuotantolaitokset ovat menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 23 ja 63 kappaleessa kuvattuja laitoksia joita varten Saksan viranomaiset olivat toimittaneet jäljempänä esitetyt LCOE-laskelmat (energian tasoitetut kokonaistuotantokustannukset).

Taulukko 5

LCOE-laskelmat sellaisten sopimuspuolten toteuttamia hankkeita varten, jotka eivät kuulu BesAR:in piiriin, ovat kapasiteetiltaan suurempia kuin 100 kWel, tuottavat 15 vuoden (2016–2030) aikana enintään 10 MW ja 20 vuoden (2016–2035) aikana yli 10 MW, alennus 30 prosenttia/vuosi eurosentteinä/kWh (vuoden 2013 arvot)

Ala, jolla sopimuspuolen asiakas toimii	Autonosien valmistus	Autonvalmistaja	Autonvalmistaja	Autonvalmistaja	Autonvalmistaja	Autonvalmistaja
Laitostyyppi	BHKW 5	BHKW 5	DT 1	GT 1	BHKW 6	GUD 1
El. Kapasiteetti	2 000 kW	2 000 kW	5 000 kW	10 000 kW	10 000 kW	20 000 kW
Täyskuormitustunnit	4 500 h/a	8 000 h/a	5 500 h/a	5 500 h/a	5 000 h/a	5 000 h/a
Oma kulutus	50 %	100 %	100 %	100 %	100 %	80 %
LCOE	10,42	7,22	12,13	8,42	8,49	11,56
Markkinoiden keskihinta	6,77	6,25	6,25	6,25	6,25	5,87
LCOE:n ja markkinahinnan erotus	3,65	0,97	5,88	2,17	2,24	5,7

(78) Ollakseen kelpoisia näiden on oltava korkeahyötysuhteisen yhteistuotannon laitoksia kuten muidenkin yhteistuotantolaitosten, jotka voivat osallistua tarjouksiin.

(79) Tuki tarjouksessa valituille yhteistuotantolaitoksille myönnetään preemiona markkinahinnan lisäksi 30 000 täyskuormitustunnin ajan. Preemiota ei makseta, jos tuntisopimusten arvo on kauppapaikassa Saksalle nolla tai negatiivinen (seuraavana päivänä) (ilmoitetun KWKG 2016 -lain 7 §:n 8 momentti, muutetun KWKG 2016 -lain 7§:n 7 momentti). Tuona aikana tuotettua sähköä ei oteta huomioon laskettaessa täyskuormitustuntien määrää, joiden aikana tukea voidaan myöntää. Myös yhteistuotantolaitoksen haltija vastaa tasapainotuksesta.

6. CHP-LISÄMAKSUN ALENNUSTEN ARVIOINTI

6.1 Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki

(80) Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan ”jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”.

(81) Komission on määrittäessään onko toimenpide perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea arvioitava seuraavia:

a) saavatko tietyt yritykset tai alat etua toimenpiteestä (valikoiva etu);

b) johtuuko toimenpide valtiosta ja rahoitetaanko se valtion varoista;

c) vääristääkö toimenpide tai uhkaako se vääristää kilpailua;

d) vaikuttaako toimenpide jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

6.1.1 *Valikoiva etu*

(82) Kuten unionin tuomioistuin muistutti 21 päivänä joulukuuta 2016 antamassaan tuomiossa yhdistetyissä asioissa komissio vastaan World Duty Free Group ja komissio vastaan Banco Santander and Santusa ([16]), verotoimenpiteen tai maksun valikoivuuden osoittamiseksi on määritettävä, tehdäänkö toimenpiteellä ero sellaisten toimijoiden välillä, jotka ovat yleiseen verotusjärjestelmään olennaisesti kuuluvien tavoitteiden mukaisesti tosiasiallisesti ja oikeudellisesti keskenään vertailukelpoisessa tilanteessa, ja eroa ei voida perustella kyseisen järjestelmän luonteella ja yleisellä rakenteella.

(83) Komissio oli katsonut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että CHP-lisämaksu on periaatteessa maksettava kustakin loppukuluttajille verkonhaltijoiden hoitaman julkisen verkon tai suljetun jakeluverkon kautta toimitetusta kilowattitunnista. Tämä lisämaksu on yhdenmukainen lisämaksu/kWh. Kuten edellä 2.2.1 ja 2.3 jaksossa on kuvattu, muutetussa KWKG 2016 -laissa ei juurikaan muutettu järjestelyä lisämaksun määrittämiseksi, ja se perustuu edelleen yhdenmukaisen lisämaksun periaatteeseen. Vuonna 2016 täyden CHP-lisämaksun määrä oli 0,445 eurosenttiä/kWh, vuonna 2017 se on 0,438 eurosenttiä/kWh.

(84) Ilmoitetussa KWKG 2016 -laissa vuoden 2016 CHP-lisämaksu rajattiin määrään 0,04 ja vuoden 2017 määrään 0,03 eurosenttiä/kWh. Tämä vähentää B- tai C-luokan loppukuluttajiin kuuluvien yritysten CHP-lisämaksua ja vapauttaa ne niille periaatteessa kuuluvasta taakasta. Samoin muutetussa KWKG 2016 -laissa vuoden 2016 CHP-lisämaksu rajattiin määrään 0,056, vuoden 2017 määrään 0,06 ja 0,08 eurosenttiä/kWh ja vuoden 2018 määrään 0,16 eurosenttiä/kWh. Tämä vähentää B- tai C-luokan loppukuluttajiin kuuluvien yritysten taloudellista taakkaa ja vapauttaa ne niille periaatteessa kuuluvasta taakasta. Samoin muutetulle KWKG 2016 -laille johdantoosan 20 kappaleessa säädetyt ehdot täyttävien sähköintensiivisten kuluttajien CHP-lisämaksu rajattiin 15 prosenttiin täydestä lisämaksusta (tai 0,5 taikka 4 prosenttiin niiden bruttoarvonlisäyksestä.) Tämä vähentää B- tai C-luokan loppukuluttajiin kuuluvien yritysten taloudellista taakkaa ja vapauttaa ne niille periaatteessa kuuluvasta taakasta. Tällaisesta alennuksesta koituu etua ([17]).

([16]) Tuomio 21.12.2016, komissio v. World Duty Free Group, yhdistetyt asiat C-20/15 ja C-21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, 60 kohta.
([17]) Tuomio 11.12.2014, Itävalta v. komissio, T-251/11, ECLI:EU:T:2014:1060, 112 kohta; tuomio 10.5.2016, Saksa v. komissio, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281, 55 kohta.

(85) Lisäksi etu on valikoiva. C-luokan osalta alennus rajoittuu vain valmistusteollisuuden alaan. Alennus myönnetään tällä alalla vain yrityksille, joiden vuosikulutus on yli 1 GWh ja joiden sähkökustannukset ovat suuremmat kuin neljä prosenttia niiden liikevaihdosta (millä suljetaan pois muut valmistusteollisuuden alat, koska ne eivät tyypillisesti pääse näihin arvoihin, ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 127 kappale). Sama huomio pätee edellä johdanto-osan 20 kappaleessa säädetyt ehdot täyttäville sähköintensiivisille käyttäjille myönnettäviin alennuksiin. Alennukset ovat valikoivia, koska niitä myönnetään vain tietyillä aloilla toimiville yrityksille, ja alennuksia myönnetään alalla vain yrityksille, joiden kulutus on 1 GWh tietyssä kuluttajapisteessä ja kun niiden sähköintensiivisyys saavuttaa tietyn ylärajan.

(86) B-luokan osalta etu rajoittuu yrityksiin, joiden vuosikulutustaso on 1 GWh. Komissio toteaa lisäksi, että vaikka B-luokka näyttääkin olevan avoin kaikille aloille, 1 GWh:n yläraja sulkee ulkopuolelle useita talouden aloja ja yrityksiä, jotka eivät tyypillisesti koskaan saavuta tätä kulutuksen ylärajaa.

(87) Ottaen huomioon lisämaksun tavoitteen (yhteistuotantotuen edistäminen) B- ja C-luokan loppukuluttajat ja sähköintensiiviset käyttäjät ovat kuitenkin oikeudellisesti ja tosiasiallisesti keskenään vertailukelpoisessa tilanteessa. Erityisesti nämä loppukuluttajat kuluttavat julkiseen verkkoon tai suljettuun verkkoon syötettyä sähköä kuten A-luokan kuluttajatkin. Ne hyötyvät samaten A-luokan loppukuluttajien tavoin matalammasta hiilidioksidipäästöjen tasosta, koska niille myönnetään korkean energiatehokkuuden yhteistuotantotukea, joka rahoitetaan CHP-lisämaksulla.

(88) Saksan viranomaiset eivät ole kommentoineet toimenpiteen valikoivuutta.

(89) BV Glas näyttää katsovan, että alennusten rajoittaminen valmistusteollisuuden alaan on järjestelmän logiikan mukaista, koska valmistusteollisuuden alalla toimivat yritykset ovat yleensä hinnanottajia eivätkä ne voi siirtää ylimääräisiä kulujaan asiakkaiden maksettaviksi, kun taas palvelualat siirtävät yleisesti lisämaksut asiakkaille.

(90) Komissio toteaa aluksi, että kun se on havainnut jonkin toimenpiteen aiheuttavan eroja sellaisten yritysten välille, jotka ovat kyseisen toimenpiteen tavoitteen kannalta tosiasiallisesti ja oikeudellisesti keskenään vertailukelpoisessa tilanteessa, sen jäsenvaltion, joka on säätänyt, että yritysten välillä on kustannusten osalta eroja, on osoitettava, että ero on todellakin perusteltu kyseisen järjestelmän luonteen ja rakenteen perusteella ([18]). Saksan viranomaiset eivät ole vaatineet, että alennukset ovat CHP-lisämaksun luonteen ja rakenteen mukaisia. Erityisesti viranomaiset eivät ole väittäneet, että CHP-lisämaksun on perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan CHP-lisämaksu asetetaan yrityksille vain siinä tapauksessa, että ne voivat siirtää ylimääräiset kustannuksensa asiakkaidensa maksettaviksi. Lisäksi kelpoisuusehdot eivät tue (perusteetonta) oletusta siitä, että CHP-lisämaksun täysi maksu perustuu periaatteeseen, jonka mukaan CHP-lisämaksu asetetaan yrityksille vain siinä tapauksessa, että ne voivat siirtää ylimääräiset kustannuksensa asiakkaidensa maksettaviksi.

(91) Ensinnäkään kelpoisuus ilmoitetun KWKG 2016 -lain mukaiseen alennukseen ei riipu siitä, osoittavatko yritykset, etteivät ne voi siirtää ylimääräisiä kustannuksiaan asiakkailleen. Toiseksi mitään sellaisia tietoja ei ole toimitettu, jotka osoittaisivat, että kaikki B- ja C-luokan alennuksia saavat alat ja yritykset eivät tosiasiassa voi siirtää ylimääräisiä kustannuksiaan ja että alennuksien ulkopuolelle jäävät voivat kaikki siirtää kustannuksensa. Kolmanneksi BV Glasin väitteet siitä, että on normaalia rajoittaa alennukset valmistusteollisuuden yrityksiin, ovat ontuvia, koska alennuksia myönnetään B-luokan loppukuluttajille, jotka voivat toimia palvelualalla ja joiden ei tarvitse olla sähköintensiivisiä. Muutetun KWKG 2016 -lain osalta Saksan viranomaiset eivät esittäneet, että CHP-lisämaksu perustui loppukuluttajien mahdollisuuteen siirtää kustannuksia. Se, että kustannuksia ei voi siirtää, ei ole virallinen kelpoisuusehto alennuksia varten.

(92) Näin ollen komissio päättelee, että alennuksia ei voida pitää CHP-lisämaksujärjestelmän logiikan mukaisina ja pysyy päätelmässään, jonka mukaan tarkasteltavana olevista alennuksista koituu valikoivaa etua niiden saajille.

(93) Saksan viranomaiset ovat myös lisänneet muutettuun KWKG 2016 -lakiin 27 b §:n, jonka mukaan varastoituun sähköön sovelletaan CHP-lisämaksua silloin, kun sitä otetaan varastosta eikä silloin, kun sitä syötetään varastoon. Komissio katsoo, että tämä säännös on CHP-lisämaksun luonteen ja rakenteen mukainen (eikä sen nojalla näin

([18]) Tuomio 8.9.2011, komissio v. Alankomaat, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, 32 kohta.

ollen saada valikoivaa etua): sen tarkoituksena on kaksinkertaisen verotuksen välttäminen, periaate jota sovelletaan yleisesti vero- ja maksujärjestelmissä. Tämä säännös noudattaa periaatetta siitä, että lisämaksu erääntyy, kun sähköä otetaan verkosta ja kulutetaan. Saksan viranomaiset ovat esittäneet, että varastossa säilytettävää sähköä ei kuitenkaan vielä ole kulutettu. Sen vuoksi komissio katsoo, että muutetun KWKG 2016 -lain 27 b §:n mukainen poikkeus ei ole valikoiva.

6.1.2 *Valtion varat ja valtion toimenpiteeksi katsominen*

(94) Komissio katsoi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että alennukset katsottiin valtion toimenpiteeksi, koska kaikki alennukset oli myönnetty lailla (KWKG 2016 -laki). Lisäksi komissio huomasi, että BAFA (Saksan liittotasavallan talous- ja vientivalvontavirasto, talous- ja energiaministeriön alainen viranomainen) vastaa sen tarkistamisesta, että vain kelpoiset toimijat saavat tukea.

(95) Lisäksi komissio katsoi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että alennukset rahoitettiin valtion varoista.

(96) Komissio pani merkille ensinnäkin, että Saksa otti yhteistuotantotuen rahoittamiseksi käyttöön erityisen lisämaksun, CHP-lisämaksun (ks. ilmoitetun KWKG 2016 -lain sekä muutetun KWKG 2016 -lain 26 §, joilla vahvistettiin CHP-lisämaksu ja annettiin verkonhaltijoille oikeus määrätä lisämaksu loppukuluttajille) ja määritteli sen tarkoituksen (valtion energia-alan politiikkojen rahoittaminen: yhteistuotantotuki ja investointituet varastoinnille ja kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkoille) sekä menetelmän, jolla määritetään lisämaksun määrä, jonka valtio asettaa suoraan joillekin loppukuluttajien luokille (B- ja C-luokan loppukuluttajat ja sähköintensiiviset käyttäjät). Lisäksi kerätyn CHP-lisämaksun ali- ja ylijäämät (verrattuna tarvittavaan tukeen) korjataan seuraavana vuonna ja varmistetaan näin se, että verkonhaltijoille korvataan täysin ylimääräiset kustannukset, jotka johtuvat niiden velvoitteesta maksaa tukea. Tämä tarkoittaa myös sitä, että verkonhaltijat eivät voi käyttää lisämaksusta saatavaa tuloa muuhun kuin yhteistuotantolaitoksessa tuotetun sähkön, lämmön ja kylmyyden varastoinnin sekä kaukolämmityksen ja -jäähdytyksen tukeen. Komissio katsoi tältä pohjalta, että aivan kuin asiassa Association Vent de Colère ([19]), josta annettiin tuomio 19 päivänä joulukuuta 2013, valtio oli luonut KWKG 2016 -lain puitteissa järjestelmän, jonka mukaan verkonhaltijoille korvataan sähkön loppukuluttajilta perittävän CHP-lisämaksun avulla kokonaan kulut, joita niille aiheutuu siitä, että ne tukevat sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten sähköntuotantoa sekä varastojen ja kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkojen rakentamista. Tämä seikka erottaa käsiteltävänä olevan asian asiasta PreussenElektra ([20]) 13 päivänä maaliskuuta 2001 annetusta tuomiosta, jonka mukaan sähköntoimittajien oli rahoitettava lisäkustannukset omista varoistaan. Lisäksi sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten tuottamalle sähkölle myönnettävä yhteistuotantotuki ja kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkojen haltijoille ja varastoinnille myönnettävät investointituet eivät ole tavaroista tai palveluista koituvia hintoja tai maksuja. Yhteistuotantotuen maksavat verkonhaltijat yhteistuotantolaitosten haltijoille, vaikka sähköä ei myydäkään verkonhaltijoille vaan kolmansille osapuolille. Joissain tapauksessa sähkön kuluttaa yhteistuotantolaitoksen haltija itse. Myös kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkot sekä lämpö- ja kylmyysvarastot jäävät sen toimijan omistukseen, joka hakee tukea, ja tuen maksaminen ei anna sähköverkonhaltijalle mitään oikeutta kyseisten verkkojen ja varastojen osalta (näiden tuen osalta ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 33–45 kappale).

(97) Lisäksi komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että siirtoverkonhaltijoilla on erityinen asema järjestelmässä. Niiden tehtäväksi on annettu CHP-lisämaksun laskeminen KWKG 2016 -laissa esitetyn menettelyn perusteella sekä CHP-lisämaksusta koituvien rahoitusvirtojen hallinnointi. Niille on siirretty kokonaan taloudellinen taakka, joka koituu yhteistuotantotuesta sekä lämpöverkoille ja lämmitysjärjestelmille myönnettävästä tuesta. Lisäksi niiden on varmistettava, että taloudellinen taakka jakautuu tasaisesti jakeluverkonhaltijoiden välillä (suhteessa niiden verkkoon kytkettyihin A-, B- ja C-luokan loppukuluttajiin), ja niille siirretään jakeluverkonhaltijoiden CHP-lisämaksu, jotta näille korvataan tuesta koituva taloudellinen taakka. Niiden on myös

([19]) Tuomio 19.12.2013, Vent De Colère ym., C-262/12 ECLI:EU:C:2013:851.
([20]) Tuomio 13.3.2001, PreussenElektra, C-379/98 ECLI:EU:C:2001:160.

varoitettava BAFA:ta, jos talousarvio ylittyy. Tältä osin esiintyy samankaltaisuuksia Samenwerkende Elektriciteits-Produktiebedrijven NV:n tilanteen kanssa asiassa Essent Netwerk Noord ([21]), josta annettiin tuomio 17 päivänä heinäkuuta 2008, sekä siirtoverkonhaltijoiden tilanteen kanssa asiassa Saksa vastaan komissio (EEG 2012) ([22]), josta annettiin tuomio 10 päivänä toukokuuta 2016.

(98) Lisäksi komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että seuraavat seikat vahvistavat, että CHP-lisämaksu on valtion valvonnassa: CHP-lisämaksusta on pidettävä erillistä kirjanpitoa, jotta sääntelyviranomainen voi tarkistaa, ettei verkonhaltijoiden eri toimien välillä ole ollut ristiintukemista. Laki edellyttää lisäksi, että tilintarkastaja valvoo siirtoverkonhaltijoiden välistä laskutusta. Lisäksi lailla asetetaan raja toimenpiteen kokonaistalousarviolle ja lisämaksun kokonaismäärälle. Jos talousarvio uhkaa ylittyä, siirtoverkonhaltijoiden on varoitettava BAFA:ta, joka laskee uudet, alennetut tuen määrät sen varmistamiseksi, ettei talousarvio ylity. Tämä on yksi lisäosoitus siitä, että CHP-lisämaksu on yksi valtion valvomia varoja.

(99) Saksan viranomaiset eivät esittäneet tätä kohtaa koskevia huomautuksia. BV Glas on huomauttanut, että toimenpide ei ole valtiontukea koska se ei rasita valtion talousarviota. Komissio toteaa kuitenkin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti varoja ei tarvitse siirtää valtion talousarvion kautta, jotta niiden katsottaisiin olevan valtion varoja. Riittää, että varat ovat julkisessa valvonnassa ([23]). Valtion varoista suoraan tai välillisesti myönnettyjen etujen on katsottava olevan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea. Valtion myöntämän tuen ja valtion varoista myönnetyn tuen välisen erottelun tarkoituksena on sisällyttää tuen käsitteeseen valtion suoraan myöntämän tuen lisäksi myös valtion tähän tehtävään osoittamien tai valtion perustamien julkisten tai yksityisten elinten myöntämä tuki ([24]).

(100) Komissio pysyy näiden seikkojen perusteella päätelmässään, jonka mukaan CHP-lisämaksua pidetään valtion varana, joten myös CHP-lisämaksun alennukset rahoitetaan valtion varoista. Alennukset rahoitetaan valtion varoista yhteistuotantotukena. CHP-lisämaksujen mahdollisesta alennuksesta on säädetty laissa, ja siihen sisältyy valtion valvonta samassa määrin kuin täyteen CHP-lisämaksuunkin (vrt. edellä). Näin ollen myös CHP-lisämaksun alennusta on pidettävä valtion varoista rahoitettavana ([25]).

6.1.3 *Vaikutus kauppaan ja kilpailuun*

(101) CHP-lisämaksujen alennukset voivat vääristää yritysten välistä kilpailua samalla alalla, koska kaikki yritykset eivät ole kelpoisia (riippuen niiden kulutustasosta ja/tai sähkökustannusten suuruudesta verrattuna liikevaihtoon ja/tai riippuen sähkökustannusten suuruudesta verrattuna bruttoarvonlisäykseen), ja ne vaikuttavat todennäköisesti myös jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun yritysten kanssa muissa jäsenvaltioissa. Alennuksista hyötyvät yritykset toimivat tyypillisesti tietyillä valmistusteollisuuden aloilla, joilla sähkökustannukset edustavat suurempaa osaa tuotantokustannuksista (metalliteollisuus, paperi- ja kemikaaliala, lasiteollisuus, jalostamot, puuteollisuus, elintarvike- ja rehuala, ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 127 kappale ja myös edellä esitetty taulukko 3). Kemikaalialalla, paperiteollisuuden alalla, autovalmistuksen ja autoteollisuuden alalla toimivat yritykset kilpailevat muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien yritysten kanssa.

(102) BV Glas on katsonut, että mitään vaikutuksia kilpailuun ei ole, mutta ei ole selittänyt miksi. BV Glas näyttää katsovan, että vaikutusta kilpailuun ei olisi koska toimenpiteen tarkoituksena on vähentää yritysten epäedullista kilpailuasemaa verrattuna muissa jäsenvaltioissa toimiviin yrityksiin. Tosiseikat eivät tue tätä väitettä ottaen

([21]) Tuomio 17.7.2008, Essent Netwerk Noord ym., C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413.
([22]) Tuomio 10.5.2016, Saksa v. komissio, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281.
([23]) Tuomio 16.5.2002, Ranska v. komissio, C- 482/99 EU:C:2002:294, 37 kohta, ja tuomio 10.5.2016, Saksa v. komissio, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281, 83 kohta.
([24]) Ks. Tuomio 22.3.1977, Steinike & Weinlig, C-78/76, EU:C:1977:52, 21 kohta; tuomio 17.3.1993, Sloman Neptun v. Bodo Ziesemer, yhdistetyt asiat C-72/91 ja C-73/91, EU:C:1993:97, 19 kohta, ja tuomio 10.5.2016, Saksa v. komissio, T-47/15, ECLI:EU:T:2016:281, 81 kohta.
([25]) Ks. myös tuomio 10. 5.2016, Saksa v. komissio, T-47/15, ECLI: EU:T:2016:281, 112 kohta, ja tuomio 11.12.2014, Itävalta v. komissio, T-251/11, ECLI:EU:T:2014:1060, 76 kohta.

huomioon, että CHP-lisämaksuja peritään myös muissa jäsenvaltioissa (esimerkiksi Ranskassa ([26])). Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti se, että toimenpiteen tarkoituksena on yhdenmukaistaa yksipuolisin toimin jäsenvaltioiden välisiä kilpailun edellytyksiä ei estä sitä, että tällaista toimenpidettä pidettäisiin valtiontukena ([27]).

6.1.4 *Päätelmä valtiontuen olemassaolosta*

(103) Komissio päättelee, että KWKG 2016 -laissa säädetty B- ja C-luokan loppukuluttajille sekä sähköintensiivisille käyttäjille myönnettävä CHP-lisämaksun alennus on perussopimuksen 107 artiklassa tarkoitettua valtiontukea.

6.2 **Voimassa oleva tuki / uusi tuki ja tuen sääntöjenmukaisuus**

(104) BV Glas on korostanut, että KWKG 2016 -laki on hyvin samankaltainen kuin KWKG 2002 -laki, joten kyse on voimassa olevasta tuesta.

(105) Komissio toteaa kuitenkin, että vaikka KWKG-lakien välillä onkin useita samankaltaisuuksia, tästä ei voida tehdä sellaista johtopäätöstä, että KWKG 2016 -laissa säädettyä CHP-lisämaksun alennusta koskevaa tukijärjestelmää voitaisiin pitää voimassa olevana tukijärjestelmänä.

(106) On totta, että komissio katsoi sähköntuotannon suojelusta sähkön ja lämmön yhteistuotannon pohjalta 12 päivänä toukokuuta 2000 annetusta laista (KWKG 2000 -laki), joka on yksi KWKG 2016 -lain edeltäjistä, että siihen ei sisälly valtiontukea ([28]). Kuten komissio kuitenkin toteaa menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 288 kappaleessa, KWKG 2000 -laki on kumottu jo vuonna 2002 ja korvattu KWKG 2002 -lailla, joka puolestaan korvattiin KWKG 2016 -lailla.

(107) Tukitoimenpidettä ei näin ollen voida pitää voimassa olevana tukena, varsinkaan koska KWKG 2000 -lain ja KWKG 2016 -lain välillä on useita eroavaisuuksia kuten jo KWKG 2000 -lain ja KWKG 2002 -lain välilläkin.

(108) Ensimmäinen ero on se, että CHP-lisämaksun alennusta, joka on virallisen tutkintamenettelyn kohde, ei ollut KWKG 2000 -laissa eikä komissio tarkastellut asiaa 22 päivänä toukokuuta 2002 tekemässään päätöksessä valtiontuesta N 68/2000 – Laki yhdistetyissä lämpö- ja sähkövoimaloissa tapahtuvan energiantuotannon suojelemisesta, annettu 12 päivänä toukokuuta 2000 ([29]).

(109) Lisäksi KWKG 2000 -lain mukaisesti laissa vain yksinkertaisesti säädetään ostovelvoitteesta ja hinnasta, joka tavarasta on maksettava. Laissa säädettiin verkonhaltijoiden välisestä taakanjaosta. Siinä ei kuitenkaan vahvistettu mitään CHP-lisämaksua tuen rahoittamiseksi, ja kuten edellisessä johdanto-osan kappaleessa mainitaan, tietyille loppukuluttajien luokille ei säädetty CHP-lisämaksun alennusta.

(110) KWKG 2016 -laki eroaa vuoden 2000 KWKG -laista seuraavasti: ostovelvoite on korvattu velvoitteella maksaa preemio sähköstä, jota verkonhaltija ei useimmiten osta. Toiseksi KWKG 2016 -laissa säädetään tuesta sähkölle, jota kulutetaan itse eli sitä ei edes syötetä verkonhaltijoiden ylläpitämiin verkkoihin. Kolmanneksi KWKG 2016 -laissa säädetään tuesta lämmön varastoinnille ja kaukolämpöverkoille eli infrastruktuurille, joka ei liity sähköverkkoon. Neljänneksi lailla taataan, että verkonhaltijoille korvataan kokonaan niiden ylimääräiset kustannukset laissa säädetyllä CHP-lisämaksulla, ja siirtoverkonhaltijat keskittävät preemiomaksuihin ja CHP-lisämaksuun liittyvät rahoitusvirrat. CHP-lisämaksu on yhdenmukainen lisämaksu/kWh kaikissa verkoissa. Viidenneksi lakiin sisältyy enimmäistalousarvio, joka sekin rajoittaa CHP-lisämaksun nousua. Ja kuudenneksi KWKG 2016 -laissa säädetään B- ja C-luokan loppukuluttajien CHP-lisämaksun enimmäismäärästä. Lisäksi tukea yhteistuotantolaitoksille, kaukolämpöverkoille jne. voidaan myöntää vasta BAFA:lta saadun luvan jälkeen. Tällaista tukikelpoisuuden vahvistamista ei sisältynyt KWKG 2000 -lakiin.

([26]) Komission päätös, annettu 27.3.2014 valtiontuesta SA.36511(2014/C) (ex 2013/N) – Ranska – Tukijärjestelmä uusiutuvien energialähteiden hyväksi ja CSPE-maksun enimmäismäärät – Kehotus huomautusten esittämiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti (EUVL C 348, 3.10.2014, s. 78).

([27]) Tuomio 1.2.2017, Portovesmo v. komissio, C-606/14 P, ECLI:EU:C:2017:75, 91 kohta.

([28]) Komission päätös, tehty 22.5.2002, valtiontuesta NN 68/2000 – Saksa – Laki yhdistetyissä lämpö- ja sähkövoimaloissa tapahtuvan energiantuotannon suojelemisesta, 12.5.2000 (EUVL C 164, 10.7.2002, s. 5).

([29]) Sama.

(111) Jo KWKG 2002 -laissa on useita merkittäviä muutoksia KWKG 2000 -lakiin: velvoite maksaa preemio markkinahinnan lisäksi (eikä pelkkä sähkön ostovelvoite tietyllä hinnalla), laissa säädetty tae siitä, että verkonhaltijoille korvataan preemion maksamisvelvoitteesta koituvat ylimääräiset kustannukset, yhdenmukainen CHP-lisämaksu, siirtoverkonhaltijoiden keskeinen rooli tukimaksuihin ja CHP-lisämaksuun liittyvien rahoitusvirtojen keskittämisessä sekä CHP-lisämaksun ylärajojen käyttöönotto kahta loppukuluttajaluokkaa varten (B- ja C-luokat). Lisäksi vuonna 2002 otettiin käyttöön velvoite saada BAFA:lta lupa tuen hakemiseksi. KWKG 2002 -lakia muutettiin vuonna 2009 niin, että tukea myönnetään myös omaa kulutusta ja kaukolämpöverkkoja varten. KWKG 2002 -lakia muutettiin vuonna 2012 niin, että tukea myönnetään myös lämpö- ja kylmyysvarastoille sekä kaukojäähdytysverkoille. KWKG 2016 -lailla otettiin käyttöön talousarvion rajoittaminen.

(112) Komissio päättelee näiden seikkojen pohjalta, että KWKG 2016 -laissa on useita yhtäläisyyksiä KWKG 2002 -lain kanssa, mutta sitä ei voida pitää voimassa olevana tukitoimenpiteenä, koska päätös asiassa NN 68/2000 ([30]) ei koskenut KWKG 2002 -lakia vaan KWKG 2000 -lakia ja koska KWKG 2016 -laissa on useita olennaisia muutoksia verrattuna KWKG 2000 -lakiin.

(113) Päätelmä siitä, että KWKG 2002 -lain nojalla myönnetty CHP-lisämaksun alennus oli jo valtiontukea, johtui KWKG 2002 -lain ja KWKG 2016 -lain samankaltaisuuksista (velvoite maksaa preemio markkinahinnan lisäksi, laissa säädetty tae siitä, että verkonhaltijoille korvataan preemion maksamisvelvoitteesta koituvat ylimääräiset kustannukset, yhdenmukainen CHP-lisämaksu, CHP-lisämaksun alennus tietyille loppukuluttajille, siirtoverkonhaltijoiden keskeinen rooli tukimaksuihin ja CHP-lisämaksuun liittyvien rahoitusvirtojen keskittämisessä, BAFA:n lupa tuen hakemiseksi) ja eroista KWKG 2000 -lakiin verrattuna. Komissio on tietoinen siitä, että asetuksen (EU) 2015/1589 1 artiklan a alakohdan iv alakohdan ja 17 artiklan nojalla ainoastaan kymmenen vuotta ennen 24 päivää lokakuuta 2016 myönnettyjä CHP-lisämaksun alennuksia pidetään voimassa olevana tukena.

(114) Lisäksi Saksa toimitti vuodesta 2011 alkavan mukautussuunnitelman tunnustaen näin nimenomaisesti, että vuodesta 2011 myönnettyyn CHP-lisämaksun alennukseen sisältyi uusi valtiontuki, jota ei sisältynyt KWKG 2002 -lakiin.

6.3 **Soveltuvuus sisämarkkinoille**

(115) Komissio päätteli menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että KWKG 2016 -lain nojalla korkeahyötysuhteisen yhteistuotannon laitoksille, varastoinnille sekä kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkoille myönnettävä valtiontuki soveltuu sisämarkkinoille.

(116) Komissiolla oli kyseisessä päätöksessään kuitenkin epäilyksiä siitä, voitaisiinko B- ja C-luokan loppukuluttajien CHP-lisämaksun alennusta pitää sisämarkkinoille soveltuvana Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella.

(117) Jäljempänä esitetyssä soveltuvuusarvioinnissa tarkastellaan vain B- ja C-luokan loppukuluttajille vuodesta 2007 myönnettyjä alennuksia ja edellä johdanto-osan 20 kappaleessa kuvatuille sähköintensiivisille käyttäjille myönnettyjä alennuksia. Tämä päätös ei koske rautatieyrityksille myönnettyjä CHP-lisämaksun alennuksia. Nämä alennukset hyväksyttiin päätöksellä SA.43666 ([31]).

(118) Ylärajan asettaminen B- ja C-luokan loppukuluttajien ja sähköintensiivisten käyttäjien CHP-lisämaksulle vapauttaa ne osasta lisämaksua, joka niiden olisi maksettava päivittäisessä toiminnassaan osana sähkökustannuksiaan. Näin ollen sillä vähennetään kyseisten yritysten toimintakustannuksia.

(119) Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätään yleisperiaatteesta valtiontuen kieltämiseksi unionissa. Perussopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään poikkeuksista tähän periaatteeseen.

(120) Kuten komissio totesi jo menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, alennukset eivät kuulu ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen soveltamisalaan. Ensinnäkään CHP-lisämaksu ei ole ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 3.7.1 jaksossa tarkoitettua ympäristöveroa. CHP-lisämaksulla pyritään erityiseen tavoitteeseen, joka on yhteistuotantolaitoksille myönnettävän tuen rahoittaminen. Päinvastoin kuin ympäristöveroilla, CHP-lisämaksulla ei ole käyttäytymistä ohjaavaa vaikutusta (ks. ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivat, 167 ja 181 kohta). Sen tarkoituksena ei ole muuttaa CHP-lisämaksun maksajien käyttäytymistä. Näin ollen arviointi lisämaksun alennuksesta 3.7.1 jakson nojalla voidaan sulkea pois. CHP-lisämaksu on monilta

([30]) Sama.
([31]) Komission päätös, annettu 22.8.2016 valtiontuesta SA.43666 (2015/N) – Saksa – Begrenzung der KWKG-Umlage für Schienenbahnen (EUVL C 406, 4.11.2016, s. 1).

osiltaan samankaltainen EEG-lisämaksun kanssa, joka on tarkoitettu uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemiseen, koska CHP-lisämaksulla pyritään epäsuorasti ympäristötavoitteeseen, joka on sähkötuotannon hiilidioksidipäästöjen vähentäminen rahoittamalla yhteistuotantotukea. Ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 3.7.2 jaksoa sovelletaan kuitenkin vain lisämaksuihin uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian tukemiseksi, eikä se näin ollen koske energiatehokkuustoimenpiteiden kuten korkean energiatehokkuuden yhteistuotannon rahoittamista. Ilmoitettuun toimenpiteeseen ei voida soveltaa mitään muita komission suuntaviivoja.

(121) Komissio voi kuitenkin julistaa tukitoimenpiteen sisämarkkinoille soveltuvaksi suoraan perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla, jos toimenpide on välttämätön ja oikeasuhteinen ja jos sen myönteiset vaikutukset yhteisten tavoitteen toteuttamiseksi ovat suuremmat kuin kielteiset vaikutukset kilpailuun ja kauppaan. Nuo ehdot voidaan katsoa täytetyiksi, jos seuraaviin kysymyksiin voidaan vastata myönteisesti:

a) Onko tukitoimenpiteellä hyvin määritelty yhteisen edun mukainen tavoite? ([32])

b) Kohdennetaanko toimenpide tilanteeseen, jossa tuella voidaan saada aikaan sellainen merkittävä parannus, johon ei päästä markkinoiden omin toimin (esimerkiksi koska toimenpiteellä puututaan markkinoiden puutteelliseen toimintaan)?

c) Onko tukiväline sellainen, että yhteisen edun mukainen tavoite voidaan saavuttaa (tuen tarpeellisuus)? ([33]) Erityisesti:

— Onko tukitoimenpide tarkoituksenmukainen ja välttämätön väline vai onko olemassa muita, paremmin soveltuvia välineitä?

— Onko tuella kannustava vaikutus eli muuttaako tuki yritysten käyttäytymistä?

— Onko tuki oikeasuhteinen, eli voitaisiinko sama toimintatapojen muutos saada aikaan vähäisemmällä tuella?

d) Onko kilpailun vääristyminen ja vaikutus kauppaan niin rajallista, että vaikutukset ovat kokonaisuudessaan myönteisiä?

6.3.1 *Yhteisen edun mukainen tavoite*

(122) Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että CHP-lisämaksu on tarkoitettu korkeahyötysuhteisen yhteistuotannon tuen rahoittamiseen, joten se edistää epäsuorasti näillä tukitoimenpiteillä tavoiteltavien tavoitteiden saavuttamista (sähköntuotannon ympäristövaikutusten vähentäminen lisäämällä energiatuotannon energiatehokkuutta ja vähentämällä hiilidioksidipäästöjä sähköalalla). Komissio katsoi, että tämä vastaa yhteisen edun mukaista tavoitetta.

(123) Komissio huomioi myös, että CHP-lisämaksujen alennuksilla lämmön ja sähkön yhteistuotantotuen rahoittamiseksi voidaan myös edistää epäsuorasti lisämaksuista rahoitettavien tukitoimenpiteiden tavoitteen saavuttamista (energiatuotannon energiatehokkuuden lisääminen ja sähkönkulutukseen liittyvien hiilidioksidipäästöjen vähentäminen), koska niillä voidaan auttaa riittävän rahoituspohjan varmistaminen itse tukitoimenpiteille samalla tavoin kuin alennuksilla uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön rahoituksessa autetaan varmistamaan riittävä rahoituspohja tuelle uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön hyväksi (ks. ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 3.7.2 jakso ja erityisesti 182 kohta). Näin ollen jos alennukset ovat tarpeen näiden tukitoimenpiteiden rahoituksen varmistamiseksi, niillä edistetään epäsuorasti myös menettelyn aloittamista koskevan päätöksen 3.3.1–3.3.5 jaksossa tarkasteltujen toimenpiteiden mukaisten tavoitteiden saavuttamista.

(124) Lisäksi komissio on todennut, että unioni ei ole vahvistanut jäsenvaltioille pakollisia tavoitteita korkeahyötysuhteisen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten sähköntuotannolle, vaikka se onkin vahvistanut ne uusiutuvista energialähteistä tuotetulle sähkölle. Näin ollen rahoitustarpeet sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten tukemiseksi ovat pienempiä kuin uusiutuvan energian tukemiseksi, minkä vuoksi on vähemmän pakollista rahoittaa tukitoimenpiteet sähkönkulutuksesta perittävillä maksuilla. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2012/27/EU ([34]) on kuitenkin asetettu yleistavoite lisätä energiatehokkuutta 20 prosentilla,

([32]) Tuomio 14.1.2009, Kronoply v. komissio, T-162/06, ECLI:EU:T:2009:2, erityisesti 65, 66, 74 ja 75 kohta.

([33]) Tuomio 7.6.2001, Agrana Zucker und Stärke v. komissio, asia T-187/99, ECLI:EU:T:2001:149, 74 kohta; tuomio 14.5.2002, Graphischer Maschinenbau v. komissio, asia T-126/99, ECLI:EU:T:2002:116, 41–43 kohta; tuomio 15.4.2008, Nuova Agricast, asia C-390/06, ECLI:EU:T:2008:224, 68–69 kohta.

([34]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

ja siinä säädetään viitteellisistä kansallisista tehokkuustavoitteista, joiden saavuttamista korkeahyötysuhteisen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset, energiatehokkaat kaukolämpöverkot ja varastointijärjestelmät voivat edistää merkittävästi. Lisäksi jäsenvaltioiden on arvioitava potentiaaliaan energiatehokkaiden toimenpiteiden toteuttamiseksi, mukaan lukien sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset, kaukolämpö ja varastointi, ja otettava potentiaali käyttöön. Sen vuoksi rahoitustarpeet energiatehokkaita tukitoimenpiteitä varten voisivat tulla merkittäviksi ja lisätä jäsenvaltioiden tarvetta kyetä rahoittamaan toimenpiteet energiankulutuksesta perittävillä maksuilla. Lisäksi Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä lokakuuta 2014 tavoitteen parantaa energiatehokkuutta 27 prosentilla vuoteen 2030 mennessä ([35]), minkä vuoksi unioni ja sen jäsenvaltiot vähentävät edelleen hiilidioksidipäästöjään ja lisäävät energiansäästöään.

(125) Sen välttämiseksi, että sähkön loppukuluttajat, jotka joutuvat erityisesti osallistumaan rahoituskustannuksiin korkeahyötysuhteisen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten (ja niihin liittyvien energiatehokkaiden kaukolämpöverkkojen ja lämmön varastoinnin) edistämiseksi, joutuisivat merkittävän epäedulliseen kilpailuasemaan, Saksa voi joutua myöntämään osittaisia alennuksia varsinkin sen vuoksi, että CHP-lisämaksu on lisänä EEG-lisämaksulle, rahoittaakseen tukitoimenpiteitä sähköalalla hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi ja ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Liian monien EEG- ja CHP-lisämaksujen erityisesti rasittamien yritysten konkurssi tai tuotannon siirtäminen muualle voisi viedä pohjaa rahoitukselta. Sen sijaan, että yritykset maksaisivat alennettua lisämaksua, ne eivät osallistuisi lainkaan rahoitukseen, mikä jopa lisäisi muiden loppukuluttajien taakkaa sähkön ja lämmön yhteistuotantotuen rahoittamiseksi. Tämä taas rajoittaisi lisämaksun ja näin myös yhteistuotantotuen hyväksyttävyyttä.

(126) Komissio on todennut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että vaikka CHP-lisämaksun tarkoituksena ei ollutkaan kannustimien luominen energiankulutuksen vähentämiseen vaan ainoastaan energiatehokkaiden toimenpiteiden rahoittaminen, olisi vältettävä sitä, että yrityksistä tulisi alennusten suuruuden vuoksi energiatehottomampia, koska tämä olisi tuettujen energiatehokkuustoimenpiteiden tavoitteen vastaista.

(127) Saksan viranomaiset ovat energiatehokkuuskannustimien vähenemisriskin osalta esittäneet, että alennuksilla ei poisteta sähköintensiivisille käyttäjille suunnattuja kannustimia energiatehokkuuteen, koska CHP-lisämaksu edustaa vain pientä osaa sähkökustannuksista. Pelkkä sähkön hinta itsessään on kannustin energiatehokkuuden lisäämiseen ottaen huomioon energiakustannusten korkean osuuden kaikista tuotantokustannuksista (ks. edellä johdanto-osan 62 kappale ja seuraavat). Myös BV Glas on katsonut, että sähköintensiivisiä käyttäjiä kannustetaan jatkuvasti lisäämään energiatehokkuutta ottaen huomioon, että energian hintojen osuus kaikista tuotantokustannuksista on korkea (usein 20–50 prosenttia).

(128) Komissio on yhtä mieltä siitä, että pelkkä sähkön hinta voi olla kansainvälistä kauppaa käyville sähköintensiivisille yrityksille kannustin energiatehokkuuden lisäämiseen, koska sähköintensiivisen energian osuus tuotantokustannuksista on korkea. Tämä kannustin on merkityksellisempi yrityksille, joiden kansainvälinen kauppa on tietyllä tasolla, koska yritykset ovat tehokkaita kilpailupaineen alaisina. Koska kyseisten yritysten on maksettava myös vähintään 15 prosenttia CHP-lisämaksusta, tämä vähimmäisosallistuminen vain vahvistaa kannustimia siihen, että kansainvälisen kilpailun kohteena olevien sähköintensiivisten yritysten on investoitava energiatehokkaisiin toimenpiteisiin. Sen osoittamiseksi ei ole kuitenkaan toimitettu mitään tietoja, että alennuksilla ei poistettaisi muille kuin sähköintensiivisille yrityksille suunnattuja kannustimia. Saksan viranomaiset ovat kuitenkin rajoittaneet alennukset koskemaan kansainvälistä kilpailua tietyllä tasolla kohtaavia sähköintensiivisiä käyttäjiä 1 päivästä tammikuuta 2017, ja suurta osaa edunsaajista vuonna 2016 voitiin pitää energiatehokkaina käyttäjinä. Lisäksi viranomaiset ovat asettaneet alennusten edellytykseksi sen, että edunsaajat osallistuvat energia- ja ympäristöasioiden hallintajärjestelmään. Saksan viranomaiset ovat myös säilyttäneet yritysten oman osallistumisen (maksavat 15 prosenttia CHP-lisämaksusta), jota tarkastellaan jäljempänä yksityiskohtaisemmin. Näin ollen komissio päättelee, että näin muutetuilla alennuksilla ei poisteta sähköintensiivisille käyttäjille suunnattuja kannustimia energiatehokkuutensa lisäämiseen. Jakson 2011–2018 ja muiden kuin sähköintensiivisten käyttäjien osalta Saksan viranomaiset ovat toimittaneet mukautussuunnitelman, jolla lisätään muille kuin sähköintensiivisille käyttäjille suunnattuja kannustimia energiatehokkuuden lisäämiseen.

(129) Komissio päättelee näiden seikkojen pohjalta, että CHP-lisämaksujen alennus edistää yhteisen tavoitteen saavuttamista.

([35]) Eurooppa-neuvoston päätelmät 23.–24. lokakuuta 2014.

6.3.2 *Tarve valtiontukitoimenpiteille sekä tuen tarkoituksenmukaisuus ja kannustava vaikutus*

(130) Komissio päätteli menettelyn aloittamista koskevan päätöksensä 3.3.1.2, 3.3.2.2, 3.3.4.2 ja 3.3.5.2 jaksossa, että korkeahyötysuhteisen yhteistuotannon laitoksia, energiatehokkaita kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkoja sekä lämpö- ja kylmyysvarastoja ei voida edistää markkinoiden omin voimin ja että tarvitaan tukitoimenpiteitä (ja niiden rahoittamista), jotta kannustetaan investoimaan näihin laitoksiin ja varastoihin ja/tai käyttämään niitä.

(131) Kaikki menettelyn aloittamista koskevan päätöksen 3.3.1–3.3.5 jaksossa tarkastellut tukitoimenpiteet on suunnattu energiatuotannon energiatehokkuuden lisäämiseen ja sähköntuotannon hiilijalanjäljen pienentämiseen ja näin ollen kulutuksen vähentämiseen. Toimenpiteiden tarkoituksena on torjua ilmastonmuutosta.

(132) Vaikka CHP-lisämaksu ei olekaan ainoa ajateltavissa oleva rahoituskeino, on asianmukaista rahoittaa tukitoimenpiteitä korkeahyötysuhteisen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten tuotantoa, energiatehokkaita kaukolämpöverkkoja ja lämmön varastointia varten sellaisen sähkön lisämaksun perusteella, jota verkkoon kytketyt sähkön loppukuluttajat kuluttajat ja jota otetaan tästä verkosta, koska tuetut toimenpiteet ja verkosta otettava sähkö liittyvät läheisesti toisiinsa. Lisäksi tällaisella lisämaksulla luodaan suhteellisen vakaa rahoituslähde, ja se ei haittaa talousarviota koskevaa kurinalaisuutta. Näistä syistä tällaista rahoitusjärjestelmää käytetään usein uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tuen rahoittamiseksi. Kuten edellä johdanto-osan 125 kappaleessa on mainittu, rahoitustarpeet energiatehokkaita tukitoimenpiteitä varten voisivat tulla merkittäviksi ja lisätä jäsenvaltioiden tarvetta kyetä rahoittamaan toimenpiteet sähköstä perittävillä lisämaksuilla.

(133) Komissio katsoo sen vuoksi, että CHP-lisämaksun alennusta voitaisiin pitää tarpeellisena menettelyn aloittamista koskevan päätöksen 3.3.1–3.3.5 jaksossa tarkasteltujen toimenpiteiden nojalla tavoiteltavien energiatehokkuus- ja ympäristönsuojelutavoitteiden saavuttamiseksi, jos ilman alennusta CHP-lisämaksu näiden toimenpiteiden rahoittamiseksi ja toimenpiteiden tavoitteen saavuttamiseksi vaarantuisi.

(134) Näin voisi olla siinä tapauksessa, että täyden CHP-lisämaksun maksaminen johtaisi liian monen alalla toimivan yrityksen konkurssiin tai tuotannon siirtämiseen muualle. Tämä taas heikentäisi merkittävästi CHP-lisämaksun hyväksyttävyyttä ja vähentäisi lisämaksun maksajien määrää ja uhkaisi vaarantaa itse tukitoimenpiteitä.

(135) Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään (johdanto-osan 274 kappale), että ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 185, 186 ja 187 kohtaa voitaisiin pitää ohjenuorana niiden alojen tunnistamiseksi, joita uhkaa tuotannon siirtäminen muualle tai konkurssi, koska ne maksavat liian korkeita energian lisämaksuja yhteistuotantotuen rahoittamiseksi. Tämä tuntuu asianmukaiselta ottaen huomioon erityisesti sen, että CHP-lisämaksusta rahoitettavilla toimenpiteillä pyritään samaan ympäristötavoitteeseen kuin ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 3.7.2 jakson soveltamisalaan kuuluvilla EEG-lisämaksuista rahoitettavilla toimenpiteilläkin (ilmastonmuutoksen torjuminen vähentämällä sähköntuotannon hiilidioksidipäästöjä) ja sen, että CHP-lisämaksu on Saksassa EEG-lisämaksun lisänä ja sillä on samanlainen rakenne. Koska CHP-lisämaksu maksetaan suhteessa verkosta otettuun sähköön, se vaikuttaa erityisesti yrityksiin, joiden sähkökustannukset ovat merkittävä osuus arvonlisäyksestä ja jotka eivät voi helposti siirtää kustannuksiaan loppukuluttajille menettämättä tärkeitä markkinaosuuksia ottaen huomioon kansainvälisen kaupan intensiteetin niiden toiminta-aloilla. Nämä yritykset on tarkoitus tunnistaa ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 185, 186 ja 187 kohdassa esitettyjen kriteerien avulla.

(136) Saksan viranomaiset olivat ilmoittaneet alustavan tutkinnan aikana, että CHP-lisämaksun alennukset olivat tarpeen kyseisten yritysten (energian käyttäjien) kilpailukyvyn ja viime kädessä tukitoimenpiteiden rahoituksen turvaamiseksi. Saksan viranomaiset eivät kuitenkaan olleet toimittaneet riittävästi tietoja sen osoittamiseksi, että CHP-lisämaksujen alennus on tarpeen kaiken tyyppisiä B- ja C-luokan loppukuluttajiin kuuluvia yrityksiä tai aloja varten ilmoitetussa KWKG 2016 -laissa säädettyjen tukitoimenpiteiden rahoituksen turvaamiseksi. Viranomaiset olivat toimittaneet vain tietoja, jotka liittyvät kansainvälisen kilpailun kohteena oleviin sähköintensiivisiin käyttäjiin, jotka ovat kelpoisia EEG-lisämaksujen vähennyksiin, ja myöntäneet kuitenkin, että kaikki B- ja C-luokan loppukuluttajat eivät ole tällaisia yrityksiä.

(137) Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään hyväksyneensä sen, että täysi EEG-lisämaksu vaikuttaisi erittäin todennäköisesti merkittävästi aloihin, joilla on korkea sähköintensiteetti ja suuri merkitys kansainvälisen kaupan kannalta ja että tämä uhka niiden kilpailukyvylle ja elinkelpoisuudelle olisi riittävän

merkittävä vaarantamaan tuen uusiutuville energialähteille ([36]). Olettaen että edunsaajat vastaisivat yrityksiä, jotka ovat kelpoisia EEG-lain nojalla myönnettävään tukeen, täysi CHP-lisämaksu olisi merkittävälle määrälle näitä yrityksiä 1–9 prosenttia bruttoarvonlisäyksestä. Tämä olisi mittava taakka varsinkin, koska se olisi lisänä jo EEG-lisämaksulle, jolla rahoitetaan samaan ympäristötavoitteeseen pyrkiviä toimenpiteitä kuin CHP-lisämaksusta rahoitettavilla toimenpiteilläkin.

(138) Saksan viranomaiset eivät toimittaneet virallisen tutkintamenettelyn aikana mitään lisätietoja, joiden ansiosta komissio olisi voinut tarkistaa, mikä osuus edunsaajista vastaisi yrityksiä, jotka ovat kelpoisia EEG-lisämaksun alennukseen tai alennuksiin ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 3.7.2 jakson nojalla. Viranomaiset eivät toimittaneet myöskään tietoja, joista kävisi ilmi alennusten välttämättömyys myös yrityksille, jotka eivät ole sähköintensiivisiä eivätkä kansainvälisen kilpailun kohteena. Samoin BV Glas, joka katsoo, että kaikki alennukset ovat tarpeen, ei toimittanut tietoja, joiden perusteella alennukset myös muille kuin sähköintensiivisille kuluttajille olisivat tarpeen. BV Glas toimitti tiedot vain sähköintensiivisistä käyttäjistä. Alennukset rajoitetaan 1 päivästä tammikuuta 2017 kuitenkin vain sellaisiin sähköintensiivisiin käyttäjiin, jotka ovat kelpoisia EEG-lisämaksun alennuksiin (eli joita uhkaa tuotannon siirtäminen muualle tai konkurssi). B- ja C-luokan muut kuin sähköintensiiviset käyttäjät eivät ole enää kelpoisia alennuksiin. Saksan viranomaiset toimittivat muita kuin sähköintensiivisiä käyttäjiä varten mukautussuunnitelman, jonka mukaisesti alennukset lakkautetaan täysin vuoteen 2019 mennessä. Myös muille kuin sähköintensiivisille käyttäjille vuodesta 2011 myönnetyt alennukset on mukautettu komissiolle toimitetun mukautussuunnitelman perusteella (ks. myös jäljempänä suunnitelman 6.4 jakso).

(139) Komissio päättelee näiden seikkojen pohjalta, vedoten erityisesti muutoksiin ja Saksan viranomaisten toimittamaan mukautussuunnitelmaan, jossa varmistetaan, että alennukset koskevat vain kansainvälisen kilpailun kohteena olevia sähköintensiivisiä käyttäjiä, että alennukset ovat asianmukaisia ja välttämättömiä yhteistuotantotuen rahoittamisen kestävyyden varmistamiseksi ja että niillä on kannustava vaikutus.

6.3.3 *Oikeasuhteisuus*

(140) Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että alennukset eivät voi vastata täyttä vapautusta tai olla niin merkittäviä, että tukitoimenpiteen tarkoitus vaarantuisi, koska alennuksista koituisi liian raskas taakka muille loppukuluttajille (menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 269 kappale). Lisäksi liian suuret alennukset pahentavat niistä johtuvaa kilpailun vääristymistä. Sen vuoksi uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian tuen rahoittamiseksi tukikelpoisten yritysten olisi ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen mukaisesti maksettava vähimmäismaksu, joka on periaatteessa 15 prosenttia täydestä maksusta (suuntaviivojen 188 kohta) sekä mahdollisia lisäalennuksia, jos maksu ylittää tietyn osuuden yrityksen bruttoarvonlisäyksestä (189 kohta).

(141) Komissio oli ilmoittanut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään pitävänsä ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 188 ja 189 kohtaa ohjenuorana alennusten oikeasuhteisuuden arvioimiseksi. Tämä tuntuu asianmukaiselta ottaen huomioon erityisesti sen, että CHP-lisämaksusta rahoitettavilla toimenpiteillä pyritään samaan ympäristötavoitteeseen kuin ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 3.7.2 jakson soveltamisalaan kuuluvilla EEG-lisämaksuista rahoitettavilla toimenpiteilläkin (ilmastonmuutoksen torjuminen vähentämällä sähköntuotannon hiilidioksidipäästöjä) ja sen, että alennuksilla on tarkoitus varmistaa näiden tukitoimenpiteiden rahoituksen kestävyys rajoittamalla yritysten tai energian lisämaksun erityisesti rasittamien tahojen taakkaa vaatimalla niitä kuitenkin samalla maksamaan riittävä oma maksu.

(142) Komissio oli ilmoittanut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään (johdanto-osan 283 kappale), että Saksan viranomaiset eivät olleet osoittaneet alustavassa tutkinnassa, että ylärajat 0,04 ja 0,03 eurosenttiä/kWh oli rajoitettu välttämättömään vähimmäismäärään. Saksan viranomaiset eivät osoittaneet, että pienemmät alennukset eivät olisi olleet hyväksyttäviä. Viranomaiset ovat korostaneet kumulaatiovaikutusta EEG-lisämaksun kanssa, mutta ne eivät ole toimittaneet alennuksen edunsaajiin liittyviä konkreettisia tietoja, joilla verrattaisiin CHP-lisämaksun alennuksen ja bruttoarvonlisäyksen välistä suhdetta suhteeseen hieman korkeamman CHP-lisämaksun (esimerkiksi 15 prosenttia) ja bruttoarvonlisäyksen välillä tai suhteeseen EEG-lisämaksun alennuksen lisänä olevan CHP-lisämaksun alennuksen ja bruttoarvonlisäyksen välillä.

([36]) Ks. komission päätös, annettu 23.7.2014, valtiontuesta SA.38632 (2014/N) – Saksa – EEG 2014 (EUVL C 325, 2.10.2015, s. 4).

(143) Saksan viranomaiset eivät toimittaneet virallisen tutkintamenettelyn aikana mitään lisätietoja. BV Glas on esittänyt, että alennukset rajoitettiin välttämättömään vähimmäismäärään täsmentämättä kuitenkaan, minkä vuoksi ne rajoitettaisiin vähimmäismäärään.

(144) Saksa kuitenkin muutti KWKG 2016 -lakia niin, että alennukset rajoitetaan 1 päivästä tammikuuta 2017 sellaisiin sähköintensiivisiin käyttäjiin, jotka ovat kelpoisia EEG-lisämaksun alennuksiin ja että lisämaksu on vähintään 15 prosenttia CHP-lisämaksusta (ks. edellä johdanto-osan 21 kappale). Muut kuin sähköintensiiviset käyttäjät eivät ole enää kelpoisia alennuksiin. Lisäksi Saksan viranomaiset toimittivat aiempia B- ja C-luokan loppukuluttajia varten mukautussuunnitelman, jonka mukaisesti sellaisten B- ja C-luokan loppukuluttajien alennukset lakkautetaan vuoteen 2019 mennessä kokonaan, jotka eivät ole sähköintensiivisiä käyttäjiä, ja muille kuin sähköintensiivisille käyttäjille aiemmin myönnetyt alennukset on mukautettu vuodesta 2011 alkaen. Saksan viranomaiset toimittivat mukautussuunnitelman myös sellaisia B- ja C-luokan loppukuluttajia varten, jotka ovat olleet sähköintensiivisiä käyttäjiä vuodesta 2011.

(145) Komissio päättelee näiden seikkojen pohjalta vedoten erityisesti 1 päivästä tammikuuta 2017 käyttöön otettuihin muutoksiin alennusten tasoon ja Saksan viranomaisten toimittamaan mukautussuunnitelmaan, että CHP-lisämaksun alennukset ovat oikeasuhteisia tavoitteeseen nähden.

6.3.4 *Kilpailun vääristyminen*

(146) Komissio oli todennut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että sille ei ollut toimitettu alustavassa tutkinnassa riittävästi tietoja, jotta se voisi kokonaisuudessaan arvioida mahdollista kilpailun vääristymistä ja vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Lisäksi komissiolla on epäilyksiä siitä, että tukitoimenpiteellä on varmistettu, että kilpailun vääristyminen sen johdosta, että yritykset vapautetaan osasta toimintakustannuksistaan, on rajoitettua ja että toimenpiteen kokonaisvaikutus olisi myönteinen, koska sen välttämättömyydestä, asianmukaisuudesta, kannustavasta vaikutuksesta ja oikeasuhteisuudesta ei vielä ollut toimitettu näyttöä.

(147) Saksan viranomaiset ovat korostaneet huomautuksissaan menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä (johdanto-osan 287 kappale), että kilpailun vääristyminen on rajoitettua ottaen huomioon CHP-lisämaksusta rahoitettujen toimenpiteiden myönteiset vaikutukset ja sen, että 22.12.2016 hyväksyttyjen muutosten ansiosta alennukset rajoitetaan välttämättömään vähimmäismäärään CHP-lisämaksun kestävyyden varmistamiseksi.

(148) Komissio oli todennut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään myönteisten vaikutusten osalta, että CHP-lisämaksusta rahoitettavilla toimenpiteillä on tarkoitus vähentää merkittävästi hiilidioksidipäästöjä, ja että ne ovat tärkeitä myös sähkön ja lämmön yhteistuotannon lisäämiseksi sähkömarkkinoilla. Näistä myönteisistä vaikutuksista on tehty yhteenveto edellä johdanto-osan 9 ja 10 kappaleessa.

(149) Komissio toteaa myös, että direktiivissä 2012/27/EU on asetettu yleistavoite lisätä energiatehokkuutta 20 prosentilla, ja siinä edellytetään, että jäsenvaltiot arvioivat potentiaaliaan energiatehokkaiden toimenpiteiden toteuttamiseksi, mukaan lukien sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset, kaukolämpö ja varastointi, ja ottavat potentiaalin käyttöön. Lisäksi Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä lokakuuta 2014 tavoitteen parantaa energiatehokkuutta 27 prosentilla vuoteen 2030 mennessä ([37]), minkä vuoksi unioni ja sen jäsenvaltiot vähentävät edelleen hiilidioksidipäästöjään ja lisäävät energiansäästöään. Näin ollen energiatehokkaita tukitoimenpiteitä varten on olemassa rahoitustarpeita, ja niistä voi tulla entistä merkittävämpiä, koska 20 prosentin tavoitteeseen ei vielä ole päästy ja koska pyrkimyksiä on edelleen tehostettava vuoden 2030 tavoitteen saavuttamiseksi. Sen vuoksi rahoituksen saatavuuden ja kestävyyden varmistaminen yhteistuotantolaitoksia, kaukolämpöä ja varastointia varten on tärkeää energiatuotannon energiatehokkuuden lisäämiseksi ja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi edelleen. Komissio oli todennut menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että markkinat toimivat edelleen puutteellisesti tällä alalla ja että energiatehokkuuden lisääminen edellyttää edelleen tukitoimenpiteitä.

(150) Komissio toteaa lisäksi, että Saksa rajoittaa 22 päivänä joulukuuta 2016 käyttöön otetuilla muutoksilla alennuskelpoisuuden BesAR:in mukaisesti alennuskelpoisiin yrityksiin eli sellaisiin yrityksiin ja aloihin, joita uhkaa eniten riski tuotannon siirtämisestä muualle tai riski konkurssista, jos ne maksavat täyden lisämaksun, mikä olisi näin ollen suurin uhka lisämaksun kestävyydelle. Edunsaajien on edelleen myös osallistuttava osuudellaan energiatehokkuustoimenpiteiden rahoitukseen, eivätkä alennukset heikennä edunsaajien kannustimia energiatehokkuuden säilymiseen.

([37]) Eurooppa-neuvoston päätelmät 23.–24. lokakuuta 2014.

(151) Lisäksi komissio toteaa, että alennus myönnetään kaikille samalla alalla toimiville yrityksille, jos ne ovat samassa tilanteessa sähköintensiivisyyden osalta.

(152) Komissio päättelee tämän perusteella, että tukitoimenpiteiden vaikutukset ovat kokonaisuudessaan myönteisiä ja että myönteiset vaikutukset ovat suurempia kuin mahdollinen kilpailun vääristyminen.

6.4 **Mukautussuunnitelma**

(153) CHP-lisämaksujen alennukset otettiin käyttöön vuonna 2002 KWKG 2002 -lailla. Saksan viranomaiset ovat tältä osin todenneet komission katsoneen vuonna 2002, että tuolloin voimassa olevaan KWKG 2000 -lakiin ei sisältynyt valtiontukea. Viranomaiset eivät ilmoittaneet komissiolle, että KWKG 2002 -laki olisi ilmoitusta edellyttävä säädös ([38]). Viranomaisten mukaan se, että komissio ei vastustanut KWKG 2002 -lakia ja katsoi, että vuoden 2000 KWKG-lakiin ei sisältynyt tukea, voisivat olla perusteltuja syitä siihen, että CHP-lisämaksujen alennukset eivät ainakaan vuoteen 2014 saakka olleet tukea. Komissio hyväksyi vuonna 2014 EEG 2014 -lain ja teki selväksi, että lisämaksuista rahoitettavat uusiutuvan energian tukea tai yhteistuotantotukea koskevat järjestelmät ovat tukea. Myös GV Glasin mukaan valtiontuesta NN 68/2000 (Saksa – Laki yhdistetyissä lämpö- ja sähkövoimaloissa tapahtuvan energiantuotannon suojelemisesta, annettu 12 päivänä toukokuuta 2000 (vuoden 2002 komission päätös) 22 päivänä toukokuuta 2002 tehdyssä komission päätöksessä annettiin aihetta perusteltuun luottamukseen siitä, että KWKG 2002 -lakiin ja myöhemmin KWKG 2016 -lakiin ei sisältynyt tukea.

(154) Saksa toimitti kuitenkin komissiolle mukautussuunnitelman, jota alettiin toteuttaa vuonna 2011 ja jolla mukautettiin asteittain B- ja C-luokan loppukuluttajat 22 päivänä joulukuuta 2016 annetulla lailla käyttöön otettuihin ja muutettuun KWKG 2016 -lakiin sisällytettyihin tukikelpoisuus- ja oikeasuhteisuuskriteereihin (alennukset rajoitetaan edellä johdanto-osan 20 kappaleessa säädetyt ehdot täyttäviin sähköintensiivisiin käyttäjiin ja 85 prosenttiin CHP-lisämaksusta tai 4 taikka 0,5 prosenttiin bruttoarvonlisäyksestä yrityksen sähköintensiivisyydestä riippuen).

(155) Saksa yhdenmukaistaa vuoteen 2018 mennessä yhteensopiville tasoille kaikkien sellaisten entisten B- ja C-luokan loppukuluttajien CHP-lisämaksujen maksut, jotka ovat sähköintensiivisiä käyttäjiä. Vaikka komissio arvioikin tätä mukautussuunnitelmaa pelkästään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella, vertailu ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivoissa esitettyihin arviointiperusteisiin ennen 1 päivää heinäkuuta 2014 sovelletun EEG-lisämaksun mukautuksen osalta osoittaa, että toimitetussa suunnitelmassa esitetyn CHP-lisämaksun asteittaisen mukautuksen ansiosta aiempia CHP-lisämaksujen maksuja voitaisiin pitää sisämarkkinoille soveltuvina.

(156) Suunnitelman mukaan B- ja C-luokan loppukuluttajien CHP-lisämaksua lisätään asteittain vuodesta 2011 niin, että niiden on maksettava vuonna 2019 täysi CHP-lisämaksu (100 prosenttia). Tämä aikataulu on tiukempi kuin ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivoissa esitetty siirtymäsäännös EEG-lisämaksun tuen rahoittamisessa. Sähköintensiivisiä käyttäjiä varten suunnitelmassa esitetään 15 prosentin mukautusta jo vuonna 2018, mikä on aiemmin kuin komission edellyttämä alennusten mukauttaminen EEG-lisämaksun tuen rahoittamisessa (ks. ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 193 kohta). Komissio katsoo näin ollen, että jos mukautussuunnitelma toteutetaan, aiempia CHP-lisämaksujen alennuksia voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvina.

(157) Koska B- ja C-luokan loppukuluttajien lisämaksut vuosina 2011 ja 2012 olivat yli 100 prosenttia A-luokan loppukuluttajien maksamasta täydestä CHP-lisämaksusta, mukautussuunnitelmaa sovelletaan muihin kuin sähköintensiivisiin käyttäjiin vasta vuodesta 2013. B-luokan kuluttajat maksoivat vuosina 2013–2016 yhteensä suunnitelmassa edellytettyä enemmän (21 prosenttia eikä enintään 12,5 prosenttia): näin ollen niihin on käytännössä sovellettava mukautusta vasta vuodesta 2017. C-luokan kuluttajiin sovelletaan mukautusta vuodesta 2016, koska nämä maksoivat vuosina 2013–2015 mukautussuunnitelmassa edellytettyä enemmän (13 prosenttia eikä enintään 12,5 prosenttia).

(158) Sähköintensiiviset käyttäjät taas maksoivat vuosina 2011–2016 yhteensä 15 prosenttia CHP-lisämaksua. Niihin sovelletaan mukautussuunnitelmaa vuodesta 2017.

([38]) Komission päätös, tehty 22.5.2002, valtiontuesta NN 68/2000 – Saksa – Laki yhdistetyissä lämpö- ja sähkövoimaloissa tapahtuvan energiantuotannon suojelemisesta, 12.5.2000 (EUVL C 164, 10.7.2002, s. 5).

(159) Kun otetaan huomioon edunsaajien aiempina vuosina maksamat nykyisten CHP-lisämaksujen määrät, mukautussuunnitelman toteuttaminen ei edellytä aiempien vuosien lisämaksun korottamista paitsi vuonna 2016 niille C-luokan loppukuluttajille, jotka eivät ole sähköintensiivisiä käyttäjiä. Tästä CHP-lisämaksun korottamisesta on kuitenkin jo säädetty 22 päivänä joulukuuta 2016 annetussa laissa, ja kyseisen loppukuluttajaluokan korotettu CHP-lisämaksu on jo sisällytetty vuoden 2016 lopulliseen maksuun. Muutetun KWKG 2016 -lain 36 §:n mukaisesti lisämaksuun lisätään 0,026 eurosenttiä/kWh, paitsi jos alennusten kokonaismäärä vuosina 2014–2016 oli alle 160 000 euroa (eli 20 prosenttia vähimmäismäärästä).

(160) Komissio pitää myös mukautussuunnitelman toteuttamisen alkamisajankohtaa eli vuotta 2011 perusteltuna. Eurooppa-neuvosto sopi kesäkuussa 2010 tavoitteesta lisätä energiatehokkuutta 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä. EU hyväksyi vuosina 2010 ja 2011 useita toimintasuunnitelmia ja antoi tiedonantoja ([39]), joissa korostettiin energiatehokkuuden merkitystä ja tarvetta tehostaa pyrkimyksiä siihen, mukaan lukien energiatehokkuuden lisääminen energian tuotannossa ja järjestelmien kautta. Tämä samoin kuin direktiivi 2012/27/EU saivat jäsenvaltiot tehostamaan tukitoimenpiteitä ja korottamaan lisämaksuja, mukaan lukien CHP-lisämaksu.

(161) Vuoden 2002 antamansa päätöksen aiheuttaman perustellun luottamuksen osalta komissio toteaa, että kyseinen päätös ei liittynyt CHP-lisämaksun alennuksiin, joten on epäselvää, kuinka se antaisi aihetta perusteltuun luottamukseen siitä, että tukea ei ollut. Jos joka tapauksessa oletetaan, että komission vuoden 2002 päätöksen ja vakiintuneen oikeuskäytännön (PreussenElektra ([40])) perusteella olisi syntynyt perusteltu luottamus, se olisi loppunut viimeistään vuonna 2011, koska huolellinen ja järkevä taloudellinen toimija olisi useiden tapaoikeuden ja oikeuskäytännön ratkaisujen perusteella ymmärtänyt, että enää ei ole mahdollista olettaa, että CHP-lisämaksun alennukset eivät olisi tukea.

(162) Unionin tuomioistuin on toistuvasti katsonut, että mahdollisuus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen on kaikilla henkilöillä, joille unionin toimielimen toiminnan vuoksi on syntynyt perusteltuja odotuksia, jotka perustuvat unionin toimielimen asiassa antamiin täsmällisiin vakuutteluihin. Jos huolellinen ja järkevä taloudellinen toimija voi kuitenkin ennakoida sellaisen yhteisön toimenpiteen toteuttamisen, joka voi vaikuttaa sen etuihin, se ei voi vedota luottamuksensuojan periaatteeseen, kun tällainen toimenpide toteutetaan ([41]).

(163) Sillä välin unionin tuomioistuin täsmensi 17 päivänä heinäkuuta 2008 antamassaan Essent-tuomiossa ([42]) PreussenElektra-tuomion ([43]) rajat ja katsoi, että valtion varana pidetään myös valtion määräämää lisämaksua, jota hallinnoi valtion nimeämä yritys, vaikka rahat eivät kuljekaan suoraan valtion hallinnoiman rahaston tai tilin kautta. Lisäksi komissio käynnisti 22.7.2009 virallisen tutkintamenettelyn Itävallan lailla käyttöön ottamasta

([39]) Ks. Eurooppa-neuvoston 17. kesäkuuta 2010 antamat päätelmät. Kesäkuun 17 päivänä 2010 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä energiatehokkuustavoite vahvistetaan yhdeksi unionin uuden työllisyyttä ja älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua koskevan strategian yleistavoitteeksi. Osana kyseistä prosessia ja jotta tavoite voitaisiin toteuttaa kansallisella tasolla, jäsenvaltioiden on vahvistettava kansalliset tavoitteet tiiviissä vuoropuhelussa komission kanssa sekä kuvailtava kansallisissa uudistusohjelmissaan, kuinka ne aikovat saavuttaa asettamansa tavoitteet. Ks. myös komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Energia 2020 – Strategia kilpailukykyisen, kestävän ja varman energiansaannin turvaamiseksi (KOM(2010) 639 lopull., 10.11.2010.) Siinä asetetaan energiatehokkuus keskeiselle sijalle unionin energiastrategiassa vuoteen 2020 ja peräänkuulutetaan uutta energiatehokkuusstrategiaa, jonka avulla kaikki jäsenvaltiot voivat irrottaa energiankäytön talouskasvusta. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Ks. myös helmikuun 4 päivänä 2011 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät, joissa todetaan, että unionin energiatehokkuustavoitteen saavuttaminen ei etene suunnitellusti ja että tarvitaan määrätietoisia toimia, jotta voidaan hyödyntää merkittävät mahdollisuudet päästä suurempaan energiansäästöön rakennuksissa, liikenteessä, tuotteissa ja prosesseissa. Ks. myös 8.3.2011 annettu komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Energiatehokkuussuunnitelma 2011. Tiedonannossa vahvistetaan, että unioni on jäämässä jälkeen energiatehokkuustavoitteestaan. Energiatehokkuussuunnitelmassa 2011 esitetään tämän tilanteen korjaamiseksi useita energiatehokkuuspolitiikkoja ja -toimenpiteitä, jotka kattavat koko energiaketjun, mukaan lukien energian tuotanto lämmöstä ja sähköstä. Siinä esitetään myös, että jätelämpöä olisi mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä ja korkeahyötysuhteista yhteistuotantoa olisi harjoitettava enemmän jos se on mahdollista.

([40]) Tuomio 13.3.2001, PreussenElektra, asia C-379/98 ECLI:EU:C:2001:160.

([41]) Tuomio 22.6.2006, Forum 187 v. komissio, yhdistetyt asiat C-182/03 ja C-217/03, ECLI:EU:C:2005:266, 147 kohta.

([42]) Tuomio 17.7.2008, Essent Netwerk Noord ym., C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413.

([43]) Tuomio 13.3.2001, PreussenElektra, asia C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160.

ylärajasta, jolla energiaintensiivisillä aloilla toimivat yritykset vapautettiin velvoitteesta hankkia vihreää sähköä, jos sen kustannukset ylittävät 0,5 prosenttia niiden tuotannon arvosta ([44]). Komissio vahvisti 8 päivänä maaliskuuta 2011 annetussa lopullisessa päätöksessä kantansa, jonka mukaan Itävallan säätämä yläraja energiaintensiivisille käyttäjille ekosähköä koskevan lain nojalla oli valtiontukea ([45]).

(164) Komissio toteaa myös, että mukautussuunnitelman mukaan mukautus tehdään käytännössä niiden C-luokan loppukuluttajien osalta, jotka eivät enää ole sähköintensiivisiä käyttäjiä vuonna 2016. Mikä tahansa huolellinen ja järkevä taloudellinen toimija olisi vuonna 2016 ymmärtänyt, että ennen kuin katsottiin, että alennukset eivät ole tukea, kannatti odottaa komission kantaa varsinkin sen jälkeen, kun oli tiedossa, että KWKG 2016 -laki oli ilmoitettu komissiolle hyväksyntää varten.

(165) Lisäksi komissio toteaa, että mukautussuunnitelmassa vältetään yksittäisille yrityksille koituvia liiallisia ja liian jyrkkiä taloudellisia häiriöitä ja edistetään näin myös edellä johdanto-osan 124 kappaleessa ja muissa kappaleissa kuvatun yhteistuotantotuen rahoituksen kestävyyttä.

(166) Tarkasteltaessa CHP-lisämaksujen alennuksia ennen mukautussuunnitelman toteuttamisen alkamispäivää komissio katsoo, että ottaen huomioon korkeahyötysuhteisen sähkön ja lämmön tuotannon kehitysasteen (ennen EU:n yleistavoitetta lisätä energiatehokkuutta 20 prosentilla) KWKG 2002 -lain nojalla marraskuun 2006 jälkeen myönnettyjen alennusten määriä voitaisiin pitää sellaisina, että ne eivät täytä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan kriteereitä ja kuuluvat niin ollen tuolloin sovellettavan asetuksen (EY) N:o 994/98 2 artiklan nojalla annetun asetuksen (vähämerkityksinen tuki) piiriin. Toisaalta joulukuusta 2008 joulukuuhun 2010 myönnetyt alennukset kuuluisivat rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkisessä finanssi- ja talouskriisissä valtiontukitoimenpiteitä koskevien tilapäisten yhteisön puitteiden piiriin ([46]).

6.5 **Päätelmä**

(167) Komissio katsoo, että Saksa on toteuttanut sääntöjenvastaisesti CHP-lisämaksujen alennukset tietyille loppukuluttajille ja rikkonut siten perussopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa. Komissio katsoo kuitenkin, että nämä alennukset, joita muutettiin 22 päivänä joulukuuta 2016 annetulla lailla ja täydennettiin mukautussuunnitelmalla, soveltuvat sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

7. **ALUSTAVA ARVIOINTI KWKG 2016 -LAKIIN (SELLAISENA KUIN SE ON MUUTETTUNA 22 PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 2017 ANNETULLA LAILLA) PERUSTUVASTA YHTEISTUOTANTOTUEN LAAJENTAMISESTA**

(168) Kuten johdanto-osan 7 kappaleessa on kuvattu, Saksan viranomaiset ilmoittivat yhteistuotantotukijärjestelmään muutoksen, jonka komissio hyväksyi 24 päivänä lokakuuta 2016. Muutokseen kuuluu niiden ehtojen muuttaminen, jotka yhteistuotantolaitosten on täytettävä ollakseen kelpoisia osallistumaan talvella 2017/2018 järjestettäviin tarjouksiin sellaisten yhteistuotantohankkeiden valitsemiseksi, jotka saavat tukea. Tämän muutoksen johdosta myös ne yhteistuotantolaitokset, jotka syöttävät sähköä suljettuihin jakeluverkkoihin, ovat kelpoisia osallistumaan kyseisiin tarjouksiin, jäljempänä 'muutos'. Omaan kulutukseen käytettävä yhteistuotanto ei kuitenkaan edelleen olisi tukikelpoista, ja ilmoitettu muutos ei koske niitä. Seuraavassa jaksossa esitetään tämän muutoksen alustava arviointi asetuksen (EU) 2015/1589 4 artiklan nojalla.

7.1 **Tuen olemassaolo**

(169) Edellä 5 jaksossa kuvatun muutoksen tuloksena uusi yhteistuotantolaitosten haltijoiden luokka olisi kelpoinen osallistumaan tarjouskilpailuihin kiinteän preemion saamiseksi sähkön markkinahinnan lisäksi. Muutos näin ollen lisäisi hyväksytyn tukijärjestelmän edunsaajien määrää. Tämä ei muuta menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 123, 128–137, 139 ja 144 kappaleessa olevaa komission arviota tuen olemassaolosta. Sen vuoksi myös muutos on tukijärjestelmä.

(170) Erityisesti muutoksen ansiosta kyseiset yhteistuotantolaitokset voivat osallistua niiden yhteistuotantolaitosten järjestämiin tarjouksiin, jotka syöttävät sähköä julkisiin verkkoihin. Tarjouksiin valikoidut yhteistuotantolaitokset saavat preemion markkinahinnan lisäksi. Ne saavat etua sellaisiin muihin sähköntuottajiin nähden, jotka saavat pelkän markkinahinnan tuottamastaan sähköstä. Koska vain yhteistuotantolaitosten haltijat ja ainoastaan tietyn tyyppiset yhteistuotantolaitosten haltijat voivat osallistua tarjoukseen, etu on valikoiva. Tuki rahoitetaan edellä

([44]) Komission päätös, annettu 22. heinäkuuta 2009 valtiontuesta SA.26036 (C 24/2009) – Itävalta – Tuki suurille sähkönkuluttajille (EUVL C 217, 11.9.2009, s. 12).
([45]) Komission päätös 2011/528/EU, annettu 8 päivänä maaliskuuta 2011, valtiontuesta asiassa C 24/09 (ex N 446/08) – Valtiontuki energiaintensiivisille yrityksille, ekosähköä koskeva laki, Itävalta (EUVL L 235, 10.9.2011, s. 42).
([46]) EUVL C 83, 7.4.2009, s. 1.

2.2 ja 2.3 jaksossa kuvatusta CHP-lisämaksusta eli näin ollen valtion varoista 6.1.2 kohdassa esitetyistä syistä. Lisäksi etu vaikuttaa todennäköisesti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun. Sähköä suljettuihin jakeluverkkoihin syöttävien yhteistuotantolaitosten haltijat kilpailevat julkisiin verkkoihin sähköä syöttävien sähköntuottajien kanssa. Koska jäsenvaltiot käyvät keskenään kauppaa ja kilpailevat julkisiin verkkoihin syötettävästä sähköstä, myös muutos, jonka nojalla yhteistuotantolaitoksetkin voivat syöttää sähköä suljettuihin jakeluverkkoihin, vaikuttaa todennäköisesti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun.

7.2 **Sääntöjenmukaisuus**

(171) Koska uutta tarjouksiin osallistumiskelpoisen yhteistuotantolaitosluokan lisäämistä ei vielä ole hyväksytty, Saksa on noudattanut perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisia velvoitteitaan.

7.3 **Soveltuvuus**

7.3.1 *Yhteisen edun mukainen tavoite*

(172) Tuen tavoite on edelleen menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 148 kappaleessa kuvailtu tavoite: tuki on suunnattu ympäristönsuojelun tason parantamiseen edistämällä korkeahyötysuhteisen yhteistuotannon sähköntuotantoa. Komissio toteaa, että tarjouksiin osallistumiskelpoisten yhteistuotantolaitosten olisi edelleen täytettävä ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 139 kohdan mukainen korkeahyötysuhteisuusvaatimus.

(173) Komissio päättelee sen vuoksi, että muutos edistää yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamista samalla tavoin kuin alkuperäinen järjestelmäkin (ks. menettelyn aloittamista koskevan päätöksen 3.3.1.1 jakso).

7.3.2 *Tarve valtiontukitoimenpiteille ja kannustava vaikutus*

(174) Sähköä yksityiseen verkkoon syöttävät yhteistuotantolaitokset vastaavat menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 23 kappaleessa tarkoitettuja laitoksia (Kontraktor), joita varten Saksan viranomaiset ovat toimittaneet laskelmat energian tasoitetuista kokonaistuotantokustannuksista ja vertailun markkinahintoja koskeviin ennusteisiin (ks. edellä taulukko 5).

(175) Jäsenvaltioiden on osoitettava, että valtiontuki on välttämätöntä, jotta puututaan markkinoiden puutteelliseen toimintaan, johon muuten ei puututtaisi (ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 37 kohta). Komissio olettaa, että yhteistuotannon ollessa kyseessä energiatehokkuustoimenpiteillä pyritään torjumaan negatiivisia ulkoisvaikutuksia luomalla yksilöllisiä kannustimia ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi energiatehokkuutta ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä varten (ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 35 ja 142 kohta).

(176) Jäsenvaltioiden on osoitettava ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 49 kohdan mukaisesti, että tuella kannustetaan tuensaajia muuttamaan toimintatapaansa yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi.

(177) Saksan viranomaisten toimittamat laskelmat (ks. taulukko 5) osoittavat, että korkeahyötysuhteisen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten tuottaman sähkön tuotantokustannukset (LCOE) ovat sähkön markkinahintaa korkeammat, joten tällainen toiminta olisi todennäköisesti taloudellisesti kannattamatonta ilman tukea.

(178) Yhteistuotantolaitokset, joita muutos koskee, saavat tukea vain, jos ne valitaan tarjouskilpailumenettelyyn. Näin ollen niiden ei tarvitse täyttää ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 51 kohdassa edellytettävää lomakevaatimusta (suuntaviivojen 52 kohta).

(179) Komissio päätteleekin, että Saksan viranomaiset ovat osoittaneet, että tuki yksityisiin verkkoihin sähköä syöttäville yhteistuotantolaitoksille on tarpeen ja että tukijärjestelmällä on kannustava vaikutus.

7.3.3 *Tuen tarkoituksenmukaisuus, oikeasuhteisuus ja kilpailun kohtuuttoman vääristymisen välttäminen*

(180) Ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 145 kohdan mukaisesti valtiontukea voidaan pitää tarkoituksenmukaisena välineenä rahoittaa energiatehokkuustoimenpiteitä riippumatta siitä, missä muodossa se myönnetään. Markkinahinnan lisäksi myönnettävät preemiot ovat tarkoituksenmukaisia välineitä, jotta yhteistuotantolaitokset saavat korvauksen korkeahyötysuhteisen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten tuottaman sähkön tuotantokustannuksista, koska ne kohdistuvat lisäkustannukseen, jota markkinahinta ei kata.

(181) Ilmoitetulla muutoksella lisätään uusi yhteistuotantolaitosten haltijoiden luokka, joka voisi osallistua tarjouksiin saadakseen markkinahinnan lisäksi myönnettävän preemion. Se vastaa toimintatukea korkeahyötysuhteisen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten tuottaman sähkön tuotantoa varten, joten ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 151 kohtaa sovelletaan oikeasuhteisuuden arviointiin.

(182) Oikeasuhteisuuden arviointia varten suuntaviivojen 151 kohdassa viitataan uusiutuvista energialähteistä tuotetulle sähkölle myönnettävään toimintatukeen sovellettaviin edellytyksiin, jotka on vahvistettu 3.3.2.1 jaksossa.

(183) Yhteistuotantolaitokset, joita muutos koskee, kuuluvat ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 151 kohdan a alakohdassa määriteltyyn luokkaan: tuotettu sähkö myydään julkiseen jakeluun (joskin asiakkaiden lukumäärä on rajoitetumpi kuin jos sähkö myydään julkiseen verkkoon).

(184) Oikeasuhteisuuden arviointia varten suuntaviivojen 151 kohdassa viitataan uusiutuvista energialähteistä tuotetulle sähkölle myönnettävään toimintatukeen sovellettaviin edellytyksiin, jotka on vahvistettu 3.3.2.1 jaksossa.

(185) Suuntaviivojen 124 kohdan mukaisesti tuki myönnetään markkinahinnan lisäksi maksettavana korvauksena (preemio) sähköntuottajien myydessä sähkönsä suoraan markkinoilla. Lisäksi tuensaajiin sovelletaan tavanomaisia tasehallintavelvoitteita, paitsi jos likvidejä päivänsisäisiä markkinoita ei ole olemassa, ja lisäksi järjestelmällä on varmistettava, että sähköntuottajilla ei ole kannustinta tuottaa sähköä negatiivisilla hinnoilla.

(186) Tukijärjestelmä on ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 124 kohdan a alakohdan mukainen, koska valituille yrityksille myönnettävä tuki maksetaan preemiona markkinahinnan lisäksi ja yhteistuotantolaitoksen haltijan on myytävä sähkö markkinoilla (ks. edellä johdanto-osan 79 kappale). Lisäksi haltijaan sovelletaan tavanomaisia tasehallintavelvoitteita (johdanto-osan 79 kappale). Järjestelmä ei myöskään luo kannustimia tuottaa sähköä negatiivisilla hinnoilla. Tuki maksetaan kiinteänä preemiona täyskuormitustuntien ajan, ja täyskuormitustuntien määrä on rajoitettu. Tämä lisää kannustimia myydä sähköä korkeamman kysynnän aikoina, koska näin maksimoidaan tulot ja vähennetään kannustinta tuottaa sähköä negatiivisilla hinnoilla. Lisäksi Saksa keskeyttää tuen myöntämisen, kun hinnat ovat negatiivisia (johdanto-osan 79 kappale).

(187) Ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 126 kohdassa edellytetään, että tuki myönnetään 1 päivästä tammikuuta 2017 alkaen tarjouskilpailumenettelyssä.

(188) Muutos täyttää tämän vaatimuksen, koska siinä lisätään uusi yhteistuotantolaitosten haltijoiden luokka, joka on kelpoinen osallistumaan talvella 2017/2018 järjestettäviin tarjouskilpailuihin. Strategista tarjousta koskevan kysymyksen osalta komissio toteaa, että Saksan viranomaiset ovat teettäneet tutkimuksen, jossa tarkastellaan yksityisiin verkkoihin sähköä syöttävien yhteistuotantolaitosten taloudellisia näkökohtia. Tutkimus osoitti, että kilpailuetu oli paljon alun perin pelättyä rajoitetumpi (jos sitä ylipäätään olisi), joten riski strategisesta tarjouksesta oli riittävän pieni tämän tyyppisten yhteistuotantolaitosten osallistumiseksi samaan tarjoukseen. Lisäksi Saksan viranomaiset ilmoittivat lisäävänsä tämän näkökohdan tarjousten arviointiin ja totesivat, että jos havaitaan merkkejä strategisesta tarjoamisesta, viranomaiset puuttuisivat niihin tarjoussuunnitelman yhteydessä ja ilmoittaisivat komissiolle kelpoisuusehtoihin tehdyistä muutoksista ja tarjoussuunnitelmasta.

7.3.4 *Avoimuus*

(189) Muutoksella ei kajota Saksan viranomaisten sitoumukseen panna täytäntöön kaikki ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen 3.2.7 jaksossa säädetyt edellytykset. Toimenpide on avoimuussäännöksen mukainen.

7.3.5 *Päätelmät*

(190) Komissio päättelee 7.3.1–7.3.4 jaksossa esitetyistä syistä, että tuki uusille suljetuissa jakeluverkoissa käytettäville korkeahyötysuhteisen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille on ympäristönsuojelu- ja energiatuen suuntaviivojen ja ennen muuta sen 3.4 jakson mukaista, joten se soveltuu sisämarkkinoille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla,

ON ANTANUT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

CHP-lisämaksun alennukset, jotka Saksa on toteuttanut KWKG 2016 -lain nojalla rikkoen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa, soveltuvat sisämarkkinoille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla 22 päivänä joulukuuta 2016 käyttöön otettujen muutosten jälkeen.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitettujen tukijärjestelmien perusteella myönnetty yksittäinen tuki ei ole Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, jos se on täyttänyt myöntämishetkellä tuolloin sovelletun asetuksen (EY) N:o 994/98 2 artiklan nojalla annetussa asetuksessa säädetyt edellytykset.

3 artikla

Komissio hyväksyy Saksan ilmoittaman mukautussuunnitelman vuosiksi 2011–2019. Saksan on ilmoitettava komissiolle mukautussuunnitelman täytäntöönpanosta.

4 artikla

Komissio ei vastusta päätöksellä C(2016)6714 hyväksyttyä tukijärjestelmän laajentamista koskemaan uusia suljetuissa jakeluverkoissa käytettäviä korkeahyötysuhteisen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksia. Saksa aikoo toteuttaa järjestelmän laajentamisen 22 päivänä joulukuuta 2016 muutetun KWKG 2016 -lain 33 a §:n 2 momentin b kohdan bb alakohdan perusteella, koska tukijärjestelmän laajentaminen soveltuu sisämarkkinoille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 23 päivänä toukokuuta 2017.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen